

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESULETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1941. MÁRCIUS 8.

EGYES SZÁM ÁRA 60 FILLÉR.

III. ÉVFOLYAM 10. SZÁM.

B Ü S Z K É N H I R D E T J Ü K

**LEGSZEBB
FILMÜNKET**

**REMEK
GÁRDÁNKAT**

Író : VASZARY JÁNOS Zene : BUDAY DÉNES
Rendező : FARKAS ZOLTÁN Kép : EIBEN ISTVÁN

CSILLOGÓ NEVEKKEL

**MURÁTI, TURAY, PÁGER,
BILICSI, MÁLY, PETHES S.,
SOMLAY és MAKKAY LACIKA**

BÜNHÖDÉS...

MALOMVIZI

F. K.: DR. SZEMERJAY DÉNES
MERKANTIL-NYOMDA (F. V.: HORVÁTH F.)

*Dorothy
Lamour
Tykone
Power*

1941 nagy társadalmi drámája!

Forgalomba
hozza

FOX FILM R. T. Budapest, VIII., Rákóczi-út 9. sz.

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

III. ÉVFOLYAM 10. SZÁM
BUDAPEST, 1941. MÁRCIUS 8.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.

Telefon: 220—855, 422—961

Postatakarékpénztári
csekk számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:

a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:
Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:

egy évre 30 pengő
fél „ 16 pengő

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán-körút 15.

Telefon: 146—346

Lakás: XI., Fürj-utca 4. T.: 257—036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: VIII., Sándor-tér 3. T.: 144—424,
144—425

Lakás: VIII., Üllői-út 42. T.: 136—386

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában

Felelős üzemvezető: Schmallér János.
Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423

TARTALOM:

Túl a határon	1
Külföldi szakmai szemle: 8. Belgium 9. Hollandia. 10. Svájc	2
A magyar színes trükkfilmért: Kőszegi László	3
Keskenyfilm: A keskeny mozgófényképüzemek üzemvezetőinek kérése: P. G.	4
Hiszen ezt mindenki látja: Jorio Balogh László dr. hazaérkezett olasz- országból	6
Premiermozik műsora	6
Új filmek:	
A kegyelmes úr rokona	8
9 agglegény	8
Olajváros	8
Irene	9
A nyugati győzelem	9
Cisco, a száguldó lovas	9
Nyilatkozat	10
Híradók	10
Hírek	11
Lapszemle	12
Filmcenzura	III
Szakmai címtár	IV

Hirdetők:

Hunnia	I
Fox	II
Paramount	2
Sláger	5, III
Agfa	6
Délibáb	7
Adler	10
Kinotechnikai Társaság	10

MAGYAR FILM

Túl a határon...

Újabb bizonyítékát látjuk annak az elhivatottságnak, amely a magyar filmművészetnek osztályrészül jut Középeurópában. Magyar kép- és magyar hangoperatőrök magyar rendszerű hangosfelvételgéppel forgatják az első jugoszláv játékfilmeket.

A múltban már több ízben előfordult, hogy magyar operatőrök külföldön felvételeket készítettek. Az első ilyen kirándulásokra a híradó operatőrjei indultak, akik rövidebb-hosszabb felvételekkel örökítették meg a magyar vonatkozású fontosabb eseményeket, rendszerint azokban az országokban, amelyeknek saját filmgyártásuk nem volt és így híradó-cserefelvételekről nem lehetett szó. Készültek azután magyar játékfilmek részére is külföldön, sőt tengerentúl is felvételek, amikor a forgatókönyv cselekménye úgy kívánta.

Előfordult másrészt az is, hogy külföldi gyártók jöttek forgatni Magyarországra. Ilyenkor nemcsak a magyar művészgardát kérték fel közreműködésre, hanem a magyar operatőrök munkáját is igénybevették. Ezek a filmek, ha idegen lobogó alatt is, mégis csak híret vitték külföldön a magyar film művészi és technikai felkészültségének. Amint azonban izmosodott hazai gyártásunk, mindinkább elmaradtak a külföldi gyártók a magyar műtermekből.

A hazai gyártás fejlődésével viszont — amelyhez a nemzetközi piac viszonyának kedvező alakulása is járult — nagyot fordult a helyzet. Míg a hangosfilmgyártás kezdetén a dolog természete szerint csak híradóink és rövidfilmjeink tarhattak lépést külföldön a világcégek hasonló termékeivel, gyermekcipőben járó, magyarul beszélő játékfilmjeink a szűk trianoni piacon is csak szerényen kezdtek terjeszkedni az óriási költséggel és hatalmas felkészültséggel az egész világ piacára készített milliós külföldi filmek árnyékában. A szívós akarattal azonban diadalmaskodott. Először a hazai piacon aratott mind nagyobb sikereket a magyar film, később rendszeres piacra talált Amerika magyarlakta területein, majd eljutott egyes európai államokba is.

A trianoni bilincs széttrövése után nemcsak a hazai mozika száma növekedett meg örvendetes módon a három ízben visszacsatolt területekkel, hanem a határokon túl is állandó piacokat hódított meg a magyar film. Filmművészetünknek ez a gyors és sikeres előretörése, megérdemelten kimagasló helyet vívott ki a magyar filmnek Középeurópában. Megérdemelten, mert hiszen ma nagy nyugati szomszédaink mellett az egyetlen kis nemzet vagyunk, amely olyan sikeres filmmultra tekinthet vissza, amelynek alapján Középeurópa mai filmellátásában komoly feladatot vállalhattunk.

A magyar filmnek ez a szerepe érthető módon más államokban is felkeltette az érdeklődést a saját nemzeti gyártás iránt. A magyar gyártóknak egészen természetesen számolniuk kell azzal, hogy a balkáni államokban előbb-utóbb megindul a nemzeti termelés. Az első ilyen kísérletet Jugoszláviában látjuk, ahol már hosszabb idő óta foglalkoznak ezzel a gondolattal. Minthogy pedig ez az állam filmgyártásra eddig még nem rendezkedett be, a szomszédos filmgyártó nemzetek közül kellett választania: melyiknek támogatásával kívánja az első jugoszláv játékfilmeket elkészíteni.

A határokon túlnőtt magyar filmgyártás újabb diadalát jelenti, hogy a választás Magyarországra esett. Filmművészetünk tehát elérkezett arra az állomásra, amelyről már segédkezett nyújthat más ország meginduló nemzeti gyártásának. Reméljük, hogy a magyar operatőrök idegenben is megfelelnek a beléjük helyezett bizalomnak és sikeresen oldják meg feladatukat. Ez a munkájuk azonban fokozott feladatot ró a magyar gyártásra is. A Jugoszláviában elért eddigi eredményeinket csak úgy tarthatjuk meg, ha a magyar film színvonalának állandó emelésével biztosítjuk, hogy a most meginduló jugoszláv gyártás mellett is változatlanul keresettek maradjanak filmjeink a déli szomszéd piacán.

KÜLFÖLDI SZAKMAI SZEMLE

8. BELGIUM

Az elmúlt esztendő gyökeres változást hozott a belga filmpiacon. Ismeretes, hogy Belgiumban nem korlátozták semmiféle rendelkezéssel a filmkereskedelem életét. A kölcsönző cégek tetszés szerint hozhatták be a filmeket, ahogyan jölesett. Hazai gyártásról talán éppen ezért nem igen lehetett beszélni, mert hiszen, leszámítva az egyetlen flamand gyártó céget, amely időnként kísérletezett flamand népi tárgyú filmek forgatásával, az óriási szabad versenyben belga filmek készítésére nem igen került a sor.

1940 tavaszán gyökeresen megváltozott a helyzet a német csapatok belgiumi bevonulásával. A német befolyás erősen érvényesült a szakmában is. Míg azelőtt teljes filmbehozatali szabadság uralkodott, most mindenki engedély nélkül nyithatott és a filmeket csak éppen hogy cenzurálták, addig a bevonulás után életréhváltak a kölcsönzők egyesületét (*Chambre Syndicale Belge des Distributeurs de Films*), a mozisok egyesületét (*Association des Directeurs de Theatres Cinématographiques de Belgique*), amelyek a megfelelő német szervekkel együttműködve egyedül képviselik a szakmát.

Azelőtt 110 kölcsönző vállalat dolgozott. 1940 végén 71 volt üzemben. Ezeknek kerekén 1000 film áll a régi és az újabb produkciókból rendelkezésükre, amelyek közül egyharmad német eredetű. Ezenfelül 1941-re a *Tobis* és az *Ufa* 90 német filmet jelentett be, amelyeket flamand és francia feliratozással, illetőleg utószinkronizálással fognak bemutatni Belgiumban. Az amerikai filmeket viszont nem mutathatják be a belga mozik.

Eltörölte az új rezstm a kétszláger-rendszert is. Ezzel szemben bevezették a kötelező százalékos elszámolási rendszert a kölcsönzők és a mozisok között.

A korábbi amerikai és francia hirdőkkel szemben újabban csak az egyseges német hirdőt játsszák a mozik, amelyhez belga felvételekből függeléket csatolnak. Ezt a német-belga hirdőt minden belga mozi kötelezően játssza köthetes játékkrend mellett.

Beleszámítva hetenként kétszer játszó kis vidéki mozikat is, Belgiumban 1940 végén 923 mozi működött. A szakmai helyzet újjárendezése során újraszabályozták a belépőjegyeket is, abban az értelemben, hogy megszüntették a korábbi teljesen szabad verseny rendszerét és egységesítették az árakat.

A belga laboratóriumok és kisebb műtermek az új rendszerben a szinkronizálási és reklámkészítési, valamint hirdőfelvételi munkákkal találnak szerény foglalkoztatásra.

9. HOLLANDIA

Belgiumhoz hasonlóan, Hollandiában is átszervezték az egész film- és mozi-szakmát a német hadsereg bevonulása után. Azelőtt a *Bioscop-Szövetségben* tömörültek a holland moziengedélyesek, kölcsönzők és gyártók. Ezt a szövetséget továbbra is fenntartották, de az egész szakma érdekképviseleti szervévé építették ki, oly módon, hogy ma mindazok, akik a filmszakmában működnek: színészek, rendezők, díszletmesterek, kellékesek stb. tartoznak a szövetség

tagjai lenni. Viszont ugyancsak a szövetség feladatává tették a filmkultúra felelős irányítását mind szociális, mind gazdasági, mind pedig művészeti téren.

1940 novemberében népművelődésügyi és művészeti minisztériumot állítottak fel Hollandiában. Ezek feladatkörébe tartozik a sajtón és rádióon kívül a filmi is. A minisztérium államtitkárává, aki-nek a filmügyek irányítása is a hatáskörébe tartozik, *T. Goedewaagen* dr-t nevezték ki.

A *Bioscop-Szövetség* elnöke *C. S. Roem* lett, aki hivatalának elfoglalása után a sajtónak tett nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy a szövetség legfőbb feladata a holland filmügyek irányítása a helyes célok felé. Mindenekelőtt a behozatalt kívánják szabályozni. Míg azelőtt évente körülbelül 500 külföldi filmet mutattak be Hollandiában, a jövőben ezt a számot 200-ra fogják korlátozni. Ezáltal kívánják a hazai gyártást támogatni. Hasonlóképpen a *Bioscop-Szövetség* feladata a rövid filmgyártás fejlesztése is mind kulturális, mind technikai vonatkozásban.

Hollandiában valamivel több, mint 300 mozi működik. Ezek a multban a holland filmeknél elsősorban amerikai, angol és francia filmeket vetítettek. A német bevonulás óta a német filmek a holland mozipiacon is erős számban jelentek meg.

10. SVÁJC

A szabadság házája, amely azelőtt a filmesek részére nemzetközi központot jelentett, a háború kitörése óta természetesen igen erősen érzi a külföldi szállítások megnehezedését. Az új helyzet sok új problémát vetett fel, melyek részben a helyzet megdrágításához vezettek, mint a felemelt behozatali illetékek, a különböző (azelőtt nem igen ismert) cenzuradijak, a fűtési korlátozások, részben pedig megnehezítették az üzletmenetet, mint az első-tétítések, a katonai behívások stb., másrészt viszont örömdetes eredményekre is vezettek, mint elsősorban a hazai gyártás fellendülése, amely egyenesen a külföldi filmek elmaradására, illetőleg az elmaradás veszélyétől tartó aggodalomra vezethető vissza.

Az elmúlt esztendőben Svájcban közel egy tucat film vonult műterembe, amelyből kilenc még 1940-ben el is készült. Ez óriási haladást jelent, tekintettel arra, hogy a multban évente csak két-három svájci filmet forgattak. Mint külön érdekességet kell kiemelni a hosszabb kísérletezés után 1940-ben elkészült és a sajtónak s meghívott közönségnek bemutatott első szagos film, amelyet azután nem forgalmaztak Svájcban, hanem a két svájci feltaláló Amerikába vitte át értékesítés céljából.

Ugyancsak a nemzetközi helyzet alakulása vezetett Svájcban is a nemzeti híradó kiadására. A *Schweizer Wochenschau* évi 200.000 svájci frankba kerül, melynek felét viselik a mozik, másik felét nemzeti kultúralapból fedezik. Ennek a híradónak a forgalmazási kérdése azonban még nem nyert teljesen tisztázást, úgy, hogy egyelőre még nem tölti be teljesen a hozzáfűzött reményeket.

Érzékenyen érintette a svájci mozikat a fűtőanyag-takarékossági rendelet is. Hétfőn egyáltalán nem tarthatnak előadást, míg egyéb napokon is negyed kilenckor kezdődik az utolsó előadás, mely azelőtt az utolsó előtti előadás volt.

Felállították az elmúlt évben a svájci *Armeefilmdienst*-et, a katonai filmközpontot, amely egyrészt a katonai oktató- és riportfilmek készítését irányítja, másrészt erősebb cenzúrát is gyakorol a filmekre általában. Ugyancsak ez a vezérkari filmközpont ügyel arra is, hogy hirdetések, valamint a külföldre szánt film- és fotóanyagok megfeleljenek a szigorú svájci semleges magatartásnak.

Az erős cenzurázás következtében az elmúlt esztendőben igen sok filmet betiltottak. Mindazokat az amerikai vagy nyugati filmeket, amelyek sérthetnék Svájc más szomszédainak érzékenységet, betiltották. Igen érdekesen beszélnek a számok. Míg 1939-ben 23% német, 46 százalék amerikai, 18 százalék francia, 4 százalék olasz és 4 százalék angol film került bemutatásra, addig 1940-ben 48 százalék német, 10 százalék amerikai, 29 százalék olasz, 10 százalék francia és 3 százalék angol film került vetítésre.

Svájcban közel 350 mozi játszik. Ezeknek műsorellátására a multban az egész világ filmtermelése rendelkezésre állott. A mai megváltozott helyzetben természetesen az elkenyveztetett svájci közönség sem válogathat olyan sok film között, mint azelőtt. Ez vezetett a hazai gyártás emelésére is. Ez vezet másrészt arra, hogy a különböző anyanyelvű kantonokból összetett szövetségi állam film- és mozisakmája az elmúlt évben jobban kereste az egyességét, mint azelőtt. A különböző ország-részek szerint különböző szakmai érdekképviseletek és egyesületek intézik jelenleg a filmek és mozisok sorsát: A *Schweizerische Lichtspieltheaterverband*, német és olasz Svájc részére Zürich központtal, az *Association Cinématographique Romande*, Lausanne székhellyel, a *Film-Verleiherverband in der Schweiz*, berni központtal, a *Verband Schweizerischer Filmproduzenten*, Solothurn székhellyel és a *Gesellschaft Schweizerischer Filmschaffender*, zürichi székhellyel. Az utóbbi időben azonban ezek között mind nagyobb szerepet játszik a svájci filmkamara, amely a különböző egyesületeket szorosabbra vonja.

GULLIVER

A TÖRPÉK ORSZÁGÁBAN
A világhírű PARAMOUNT színes
rajzfilm főszereplője:

Öfelsége BOM-BO Lilliputia és
Megbánia örökké haragos, min-
dig morózus, folyton dúló-fúló
kis királya, a daliás Dalia édes-
apja.

A magyar színes trükkfilmért

Irta:

KÖSZEGI LÁSZLÓ

ny. főgimnáziumi igazgató,

az Országos Iparművészeti Iskolán a műtörténet, a Budapesti Középiskolai Tanárképzőn a műszemléltetés volt tanára.

Nem győzöm ajánlani a művészeti modernség barátainak, hogy vegyék már észre az igazi újdonságot a művészetben, azt a csodát, amilyen nem volt még a „görög csoda” óta, (vagyis a művészetet tökéletessé emelő és új műfajokkal gazdagító görögség óta).

Ez a csoda a mozgókép. Ez az a csodálatos új művészet, amelyről a „modernség” embereinek nem kell már sóvárogva ábrándozniok, mert *megvan már*: egy új eszköz, melynek szárnyain igazán közelebb mozdhatunk az Eszményhez. S ha ilyen eszközünk van már, akkor igazán fölösleges a régi jó eszközök (jó rajz, jó színezés) elrontásával erőltetni „új” művészetet. Azok a régi jó eszközök különben is örök eszközök, sőt örök értékek és csak az ő segítségével állítható be a film is a szépség szolgálatába. A fotográfia is annyira verseng már a művészettel, hogy ez az oka, hogy például *Benczúrt* fotográfussá szeretnék degradálni azok, akik egyrészt nem veszik észre, hogy inkább úgy kellene mondanunk, hogy egy szép fotográfia majdnem úgy hat, mint-ha *Benczúr* varázsolta volna oda; s akik másrészt azt a pluszt sem sejtik, amivel egy műalkotás mindig több, mint az átlagos fénykép: e plusz a kompozíció, vagyis a vonalak és színek (és pedig lelki és testi vonalak és színek) átdolgozó s egy magasabb célra összehangoló megszerkesztése. E plusznak felhasználásával lesz művészetté a film is. Ami pedig az e pluszon aluli elemet illeti, vagyis a valóság pontos képét, ezt is mindig jobban végezvén a benczúri művészet, sohasem marad úgy alatta a fotográfusnak, mint az *Abanovások* vagy *Molnár C. Pálók*. A modernnek szinte a plusz alatti elemnek minuszával akar-nának gazdagítani bennünket.

Hogy mennyire komolyan veszi a film a jó rajz (és vele a jó folt) régi eszközét, mikor a szépség szolgálatába (vagyis a művészetbe) akar beállni, azt a következő kérdéssel vizsgálhatjuk meg: Miért nem állít be Jeanette *Mac Donald* helyett s ennek sikerült mozdulatai helyett egy *Abanovák*-komponálta rángatható bábút? Vagy miért nem rajzoltát és színezetét ugyanilyen bábukat, amikor a „Hőfőherke” vagy a „Sélők és a kalózkodó” színes-trükkfilmjét csinálja?!

Azért, mert kell még az embereknek az Istentől teremtett világ szépsége s még az e szépségre való finom, méltó ráadás: a kompozícióval tökéletesített darab világkép! A színpadon is csak egy-egy túlmodern dramaturg gondolja lehetőnek a „minusz”-ba nyomortást, mikor pl. a világ leglátványosabb remekét, a shakespeareal tündérdramákkal versengő látomás-sorozatát, az *Ember tragédiáját*, néhány szegényes, kontúrú formált millióvázlatba, ennek bamba kulisszái közé szorítanak, mintha bizony

Madách gondolat-sorai a hangulati és a színes és alakos képzetű elemektől elválaszthatók volnának. Ez már magának a színpadnak is tagadása, mert hiszen minek még, a díszletek eldobása után, az a néhány jól játszó színész is, mikor csak a „gondolati” elem érdekel bennünket? Akkor elég csak magát a költeményt olvasni. De szeretném azt az olvasót is látni, aki egy *költeményt* úgy élvez, hogy a gondolatok kihámozásával babrál. Ez már kivonat-csinálás, vagy jobb esetben filozófiai tanulmány — és semmi köze nincs a művészethez, még kevésbé a színpadi művészethez.

A színpad, a világot jelentő deszkák, nem hiába fejlődött Shakespeare óta. A színjáték emberalak: a színész, minél tökéletesebb illúziót akar kelteni. Ez az illúzió a milliók illúziós tökéletessége által csak tökéletesebb lesz. Nem válik ezzel „materialistává” a művészet, mert hisz akkor akár dobjuk el a művészet alapelvét, t. i., hogy a szellemnek az anyagot át kell ragyognia, hogy aztán így anyagi, testi elemünkben is megfogjuk, csodás rövides felfogással — intuícióval — a szellemet. De hogyan ragyogjon át a szellem a semmin? Hogyan öleljük fel a szellemet semmivel? Az anyag, a test, nem válhatik semmivé, sőt tökéletesednie, finomulnia s gazdagodnia kell, hogy a végtelen sokoldalú szellem méltó hordozója lehessen. Puhány-test vagy kódaráb nem jó állvány volna a lélek alá; az Isten is külön gondot mintázta meg az emberi testet. Ugy látszik, némelyek őt is materialistának nézik, tökéletlenebb valakinek *Abanoválnál*.

Szent Pál is megdicsőült testet ígér, tehát még a túlvilágon is megmarad Istenalkotta gyönyörű testruhánk. E testruha, az ő milliójével, a nagy természettel, egy olyan nagyszerű együttes, amelyet érdemes minél tökéletesebb tükrözéssel ünnepelnünk, eszményítő tükrözéssel is.

E teljesebb tükrözésnek új, nagyszerű eszköze a *mozgó-kép*, vagyis a világot nem *egy* mozzanatos látszatában megfogó kép (mint eddig a festészet volt), hanem a mozzanatok sokaságában is, vagyis a legteljesebb életszerű mutatkozásban.

Kezdeté óta csüngök is, az igazán értékes dolgokért való rajongásommal, a mozgóképen. Nagyobb csoda ez a megdermedt zenénél. A mozgókép csodájában a képzőművészet az ő építészeti, szobrászati és festészeti dermedtségéből cselekvények sorozatába olvad, szinte a végtelenségig sokszorozóva; azonkívül kiegészülve még a lélek legközelebbi és leglendőbb (s így a szellemmel legrokonzóbb) köntösével — a hanggal.

Ami eddig a látható s tapintható formák nyugalmak, csöndes ünnepe volt, a tájak, épületek s emberalakok *egy* mozzanatba pihent mutatkozásával, az most mozgalmas, hangos elragadtatás, izgal-

mas áramlás. *Mozgó, folyékony s hangzó képzőművészet*, mely teljes drámává is lett, sőt *Gesamtkunstwerk*ké, táncbeli és zenei kiegészülései révén. Szinte valami *Gesammtprogramm* jegyében is, mely a modern nagy feladatot abban látja, hogy minél több oldalról s minél többek javára egészüljön ki s gazdagodjék az élet. S szívesen kibírjuk ezt a gazdagodást és ne féltsék idegeink teherbírását a mozi ellenségei, akik a színpad jövedelmét féltik a többoldalú s varázsosabb versenytársól.

A képzőművészet folyékony és hangzó fajtáját gyakoroltuk már eddig is: a színjátékban. Különböző is ősi ösztönünk, hogy a dolgokat mozgásukat s hangzásukat különös, szinte odatapadó, oda-nyugózott figyelemmel kísérjük. S képzetünket ezért is tekinti *Lauretius* szinte a dolgok finom bőrének, örökös és frissen hámló felszínének, mely film-, azaz hártya-darabokban tapad lelkünkhez: tehát szinte mozgóképekben. *Renard* Bélának, az *Uránia Film-színház* kitűnő igazgatójának vagyok hálás e klasszika-filológiai vonatkozás észrevételéért: „A néma filmtől a hangos filmig” című pompás tanulmányában, mely magyar filmtörténeti részével különösen értékes, hivatkozik egy találó idézettel a latin poétára, mint aki a mozgókép lényeges elemének, a rajz és szín folytonos változásának törvényét meglátta már, egyelőre a természet és álom képsorozataiban.

De amit eddig a színjáték a táji milióból — a színpadi díszletezéssel — adott, az inkább az illúziós képzet világában lett élővé, mozgóvá. (Az építészeti milió is nagyon rászorult a kiegészítő illúzióra.)

Mozgó elem van a képzőművészetben is, de csak a mi viselkedésünk keretében, amikor a szobrot — e *körül*mintázással készült alkotást — *körül*járjuk; s méginkább, mikor az épületet még bé is járjuk. Ismerjük a sokmozzanatuság csodáját a festészetből is, a legzadagabban *Székelly* Bertalan „Dobozi”-ján. De tárgyvilág itt is csak egy mozzanatban van rögzítve az egész komplexum.

De sokkalta több lett maga a tárgyi mozgás — a film által. Maga a dráma is még mozgóbbá, folyékonyabbá és sokszorosabbá vált. A mozgókép a drámát nemcsak rövidebbre vonja s egyúttal elevebbre — megszüntetvén a felvonások közök bénító unalmát is — hanem még szinte szimultán módon gazdagítja időnként, a cselekvények majdnem egymásbaszövésével. A szemnek többet mond — ezért is rövidítheti az időtartamot. S jobban összeolvasztja a cselekvényt a milióval is.

S a folyékonyabb és több-mozzanatuság növekedése mellett, a film révén a művészet az érzéki elemnek még nem álmódott teljességébe megy át. A művészi kifejezésben itt a képzeletre a legteljesebb érzéki ruha simul. S e ruhának teljességéhez tartozik dekoratív volta is, mely által még összefogaltabb, tehát kifejezőbb is lesz. (*Shakespeare* nyelve is, színes és formás gazdagságával, többet hoz ki a lélekből.)

E mellett azonban a film az emberi test túlérzéki hatását tompítja: elsősorban a fényképi s vetítési látszat fátyolosított könnyedsége, azután a milió végtelenül gazdag ábrázolása, mely által a

természet-szemlélet s a kozmikus érzés egyforma hatalmú lesz az erotikus varázssal.

Amit *Shakespeare* a nézővel csak odaálmotdatott, egy utaló tábla segítségével, a színpadra: a hullámzó, zúgó tenger, a lombregzéses, frisslehelő erdő, a messze láthatár, a végtelenség, architektúrák csoda kövirágzása és mythikus lények röpkesége — mindez szemünknek s többi érzékünknek is elevenen foglalkoztató, valóságyszerű valamivé lesz.

Igy a drámában az emberi cselekvéshez még jobban hozzájárul a természeti és építészeti miliő. A természeti és kulturális környezet legteljesebb együttjártsága ez az emberrel. Még óriásibbá vált *Gesamtkunstwerk*. Csoda ünnep.¹ A dráma kozmikus szívesült ki, *Doré* csodálatos stílus ez, mely — azon az alapon, hogy „amerre én járok, még a fák is sírnak” — a természettel a leg-hatalmasabb arányban vétette körül az emberalakot. S érdekes, hogy a legkiválóbb filmrendezők *Dorén* is lelkesülnek a legjobban.

A dráma a mozgóképben még cselekvőbbé pezsdiül a (komoly értelemben vett) trükk-film által: a rajz és festés révén a látszattal könnyebb operálni, mint a valóság súlyos és sokszor megkötött tárgyaival. Ez alapon a cselekvények gazdagabb s időnkint többszörös sorai tágadnak, s mindehhez még ábrándbeli vagy álombeli látomások, élmények, cselekvények járulhatnak, melyek aztán mind még varázsozabbá válnak a *rajzi és pittoreszk eszközök bőszes, „trükkös” kihasználása által*. Mindig a leggyönyörűbb erőfelfejtésünk lesz az ábrándok testbe-sűrítésé. Magának a láthatatlannak feldolgozását is végezzük az ábránd képszerű kivetítésével; s nem vétünk itt a szellem ellen, mert hiszen gondolkozásunk is mindig képekben történik.

A már a filmben amúgy is kozmikusá kiegészült drámai előadás így még az álmvilág tündérkeretébe is foglalódik. (S szinte ily keretnek méltó foglalatául készült az arab stílusban, a leglúndiribb keleti mesék stílusában oly helyesen elgondolt *Uránia Színház*, különösen belső kiképzésének vörös-arany hangulatával.)

Amit eddig már színes-trükkfilmből, pl. a „Kacagó tarka tavasz”, a „Harmelni patkányfogó”, a „Kalózok és selők” ötletes formában, vonaljátékában s tünde színragyogványaiban élveztünk — vagy pl. abban a „Baba-mennyor-

¹ S az illanó élet e legfutamosabb képenek szemlélete csupa áhítatos melázás. Nem kávéházi vagy cirkuszi időtöltés ez. Rendőrségünknek népnevelő tevékenységéhez tartoznék, hogy amint ez Bécsben már rég szokás, a közönség kevésbé kinevelt elemeit figyelmeztetné már a híradók előtt a csendre, mások meg nem zavarására. Nemcsak a legalsóbb rétegek szórakozóhelye a mozi; a műveltebb elem is bőven látogatja. S e finomabb elemhez kellene főlemelni, együttábrándozásban barátkoztatva őket, a nemzet értékes alsóbb rétegét is. (A Rendőrség támaszkodhatik arra az 1883. évi fővárosi szabványra, mely bünteti azt, aki nyilvános előadás alatt szomszédját élvezetében vagy tanulságba-mélyedésében zavarja.)

szág”-ban, melyet nemrégiben a *Radius Filmszínház* finom érzékű igazgatósága a *Semmelweis* darab elé iktatott, hogy édes csoda-nyitányként mondja el az a trükkfilm ama kis lény tündériségét, akiért ugyancsak hálásaknak s vég-sőkig figyelmeseknek kell lennünk az őt világrahozó anyához — mindez megihlehetne már néhány igazi rajztudású s finom színéző magyar tehetséget. És pedig arra, hogy a világ legtündiribb fantáziájú írójának, a mi *Jókainknak*, egy-egy trükkyszerű ábrándját rajzolják s színezzék át filmre. Például a tenger-alatti világnak (e legrejtelmesebb s legkülönösebb gazdagságú témának) azt az ötletes életképét, ami a „Csigák regénye”. Világfilm lehetne. Vagy egyszerű volna még ilyen célra a „Kalózkirály” avagy a „Hírhedett kalandor a XVII. századból.” S egyáltalán csodaszép témákat adna a magyar mese-és monda-világ, a magyar mitológia,² melyek egy magyar *Doré*: *Zichy Mihályt* többször meghílettek.

S megmozdulhatna még az önállóbb, mese-teremtő, új drámát is alkotó magyar erő is. Nem pusztán adaptációkból kellene élnie a filmnek. (Természetesen nem nézzük le ezzel az adaptálást, színre-alkalmazást; hiszen igen nagy adaptáló volt maga *Shakespeare* is, *Plutarchosnak* sokszor majdnem szóról-szóra való felhasználásával; s a mozgóképi adaptálásban elmehtünk akár a magasságok magasságába is, a drámai költeményig; pl. egy filmesített *Madách-ig*, ami mellékesen egyszerű propagandánk is volna. *Madách*-ban amúgy is sok rokonság van a tündérdramás *Shakespeare*-rel: mozgalmos, színragyogványos látomások kontrasztos felvonulatja mindegyikük.)

A film — a drámai képzőművészet. Drámaiság, mely képiséggé finomult; s egyúttal képiség, mely duzzad és cikázik a drámaiságtól.

Cikázék hát vele méltóan versenyt az igazi magyar ábrázoló erő, mely rajzolni és festeni igazán tud s a komponálás művészetének teljesen birtokában van. Egy *Haranghy, Raksányi* vagy *Ungváry* bizonyára tudnák követni e téren egy *Herzeg* Ferenc, *Zilahy* Lajos vagy *Harsányi* Zsolt fantáziáját akár adaptáló, akár újat teremtő munkájában.

² Az ellentét kapcsán jut eszünkbe itten, hogy a pozitív tudomány világa is mennyire lehet a filmé. Amit pl. *Huzella* professzor élettani s fejlődéstani filmjein látunk, az a természettudományos dráma új műfajával növeli a film amúgy is oly gazdag programját.

**MAGYAR
MOZGÓFÉNYKÉPGÉPKÉZELŐK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE**

mint az állami munkaközvetítő-hivatal hat. eng. megbízottja

**DIJTALANUL KÖZVETIT
SZAKAVATOTT GÉPÉSZEKET**

állandó alkalmazásra és kisegítő-sekre úgy helyben, mint vidéken.

Budapest, VIII., Népszínház-u. 19.

Telefon: 337—598.

Hivatalos órák: 2—4-ig.

KESKENYFILM

**A keskeny mozgófénykép-
üzemek üzemvezetőinek
kérése**

A keskeny mozgófényképüzemek üzemvezetői gépkezelői tennivalóinak el-látására a 111.001/1938. B. M. sz. ren-delet értelmében csak keskeny mozgó-fényképüzemi üzemvezetői, vagy gépke-zelői igazolvánnyal bíró egyén jogosít-tott. Miután a keskeny mozgófénykép-üzemekre vonatkozó rendeletek nem tartalmaznak határozott intézkedést ar-ra vonatkozólag, hogy ezekben az üze-mekben az üzemvezetői és gépkezelői tennivalókat ugyanaz a személy is el-láthatja, jelenleg a keskeny üzemekre is érvényes a normál üzemekre vonat-kozó az a rendelkezés, hogy üzemvezető és gépkezelő ugyanaz az egyén nem lehet.

Ez az intézkedés a keskeny mozgó-fényképüzemeknek igen súlyos terhet, jelent. A Keskeny üzem a legtöbb eset-ben az engedélyesnek is csak mellékes keresetet jelent, de semmi esetre sem tud még egy gépkezelőnek megélhe-tést nyújtani. Egy alkalmazott gépke-zelő heti 5—10 pengőt kereshet egy keskeny üzemben. Még az ilyen cse-kély kiadás is súlyosan terheli a kes-keny üzemengedélyest, s emellett a gépkezelő képesítésének költségeit is kénytelen viselni. Ezek a Budapesttől való távolságtól függően legalább 160—200 pengőt tesznek ki. Természetesen ezzel a keskeny üzemengedélyes még az ellen sincs biztosítva, hogy gépke-zelője hosszabb-rövidebb idő után ott-hagyja, ami újabb, jelentős anyagi meg-terheléssel jár. A legtöbb esetben az engedélyes által kiképezetett gépkeze-lők a szomszédos falvak egyikében lé-tésítenek keskeny mozi, tehát az üzem-engedélyes saját magának nevel ver-senyársát.

Méltányos tehát a keskeny mozgó-fényképüzemengedélyeseknek az a ké-rése, hogy ilyen üzemekben az üzem-vezetői és gépkezelői tennivalókat ugyanaz a személy is elláthassa. Ter-mészetesen szívesen vállalják azt a ki-kötést, hogy mindkét képesítést meg-szerezze. A kérés talán azért sem tel-jesíthetetlen, mert a keskeny mozgó-fényképüzemek befogadóképességének átlaga 170 néző, tehát igen alacsony, továbbá sok helyen külön gépház sincs, tehát a gépkezelő a közönséggel köny-nyen érintkezésbe léphet.

Könyvitsünk a keskeny üzemengedé-lyesek helyzetén, mert százezrekékos magyar műsorral magyar kultúrát ter-jesztenek az Alföld, a Dunántúl, a Felvidék, Kárpátalja és Erdély falvai-ban egyaránt és ezzel értékes munká-sai a magyar hazának.

(P. G.)

MOZIGÉPÉSZ-ÜGYEKBEN

a t. mozitulajdonosok rendelkezésére áll a

Turul Szépművés B. E. Vetítőtorzse
VIII., Rákóczi-út 42. II. T.: 225—212

Mit ír a napi sajtó

A KEGYELMES ÚR ROKONA

című filmről?

MAGYARORSZÁG:
„Igen jó”.

Szitnyai Zoltán regényéből Asztalos Miklós írta ennek a nagyon mulatságos, szellemes filmnek forgatókönyvét. A közönség lelkes tapsai már a bemutatón igazolták a filmbe vetett bizalmat.

ESTI UJSÁG:

Asztalos Miklós dr. ügyes és fordulatos forgatókönyve, amely Sitnyai Zoltán hasonló című regényéből készült, pompás anyagot adott Podmaniczky Félix rendező kezébe, aki ügyes és tetszetős, szatirikus filmvígjátékot készített belőle. Az együttes elsőrangú.

NEMZETI UJSÁG:

A Corsó-ban és az Omniá-ban. A kegyelmes úr rokona. Sikerült mulattató magyar filmszatíra készült Asztalos Miklós és Sitnyai Zoltán regényéből. A szatirikus éllel kihegyezett, fordulatos magyar film egyik legjobb szereplője: Mezey Mária. A mondanivalójában nemes célzatú, talpraesett filmet ügyes és gyorsan pergő rendezésben hozta színre Podmaniczky Félix.

ÚJ MAGYARSÁG:

Ezzel az újdonsággal új állomásához érkezett a magyar filmgyártás: megszületett az első szatirikus filmvígjáték. A téma újszerű, érdekes hangja, a jelenetek csattanós, fordulatos felépítése, a párbeszédék szellemessége, irodalmi színvonala a rendezőnek, színészeknek egyformán pompás alkalmat adnak a hatáskeltésre. A kiállítás színvonalas és a felvételek is szépen sikerültek. A bemutató közönsége kitűnően szórakozott.

MAGYARSÁG:

A film párbeszédei, — Asztalos Miklós írásai — perdülők, szellemesek, a rendezés jó, a szereplőgárda nem kevésbé. A filmszatíra sikerült. A kitűnő színészi alakítások ismételt nyitászíni tapsot kaptak a bemutatón.

UJSÁG:

Kedves és vidáman csörgedezik a legújabb magyar filmtörténet, amelynek forgatókönyvét Sitnyai Zoltán regényéből Asztalos Miklós dr. készítette el. Mezey Mária ingerlően szép és csábítóan gonosz, Simor Erzsí szőke és meghatóan egyszerű, Szilassy László pedig olyan jómegjelenésű, hogy érthető a két főhősnő iránta érzett szerelme.

PEST:
„Oszályzat: 1.”

Szitnyai Zoltán kitűnő írói munkát végzett „A kegyelmes úr rokona” című filmjével, amelyben éles szatírával gúnyolta ki az örök örökösök mohóságát, pénzsóvár trükkjeit és galád ármányait a pénz megszerzése után.

A MAI NAP:
„Érdekes”.

A film érdekes jelenetekben meséli el a kegyelmes úrnak és örökségére éhes rokonainak szatirikus történetét. A hangulatos muzsikát Fényes Szabolcs szerezte.

PESTI HIRLAP:

Ebből az új, magyar filmvígjátékból új hang csendül ki: a szatíra hangja! Olyan alakítások, mint Csontos monumentális inasa, Mezey Mária ártatlan szemű „bestiája”, Greguss nótórius bajkeverője, Köpeczy Boóc tenyérbeszaladóan aljas hivatalfőnöke, biztos sikert szereznek a leggyengébb magyar filmnek is. Podmaniczky Félix rendezésének sok újszerű színt köszönhet a film.

8 ÓRAI UJSÁG:

Asztalos Miklós, aki már színpadon is sikerrel vizsgázott, hozzáértő kézzel plántálta át filmre a regényt és gondja volt rá, hogy rendezőnek, operatőrnek és legfőképp a színészeknek jó alkalmakat adjon a brillirozásra. Éltek is vele bőségesen mindannyian.

MAGYAR NEMZET:

Úgy érezzük, a produkció ezzel a filmmel főnyereményt csinált közönségsikerben.

**Sláger filmeket kölcsönző
filmforgalmi kft. Budapest**
VII., Erzsébet-körút 8. szám
Telefon: 222-618

Nyersfilm

Hiszen ezt mindenki látja...

Nem kétséges, hogy filméletünk vezetői, valamint azok a figyelmes szemlélők, akik a film művészi fejlődésének kérdésével foglalkoznak, látják, hogy a magyar filmek tárgyválasztásában a színpad erősen háttérbe szorult. De látja ezt a nagyközönség is, s ez a körülmény szintén nem mellékes ebben a kérdésben. Eddig az volt a szokás, hogy a gyártó a színpadra figyelt s ha új darab került színre, nyomban lekötötte a filmesítés jogát, mert úgy találta, hogy a színpadi előadás már maga fél reklámja a készitendő filmnek. Ennél az eljárásnál ki volt kapcsolva az az eshetőség, hogy a színpadon előadott darab nem is sikerült, nem számított az sem, hogy a színpadi dráma elérte-e azt az írói nívót, ami érdemesítette a színpadi drámát arra, hogy nem csak színpadon, hanem filmen is előadásra kerüljön. Azt mondhatnók erre, hogy a magyar filmgyártás dramaturgjai tehát a budapesti színingazgatók voltak, mert amit ők előadtak, azt a filmgyártók megfilmesítették.

Most más a helyzet. Ma mindenki látja, hogy a legtöbb magyar film tárgya egyenesen filmre íródott, legkevesebb került színpadról vászonra.

Erdemes néhány szóval foglalkozni ezzel a jelenséggel, mert a következők talán tanulságosak is lesznek.

Maga az a tény, hogy egyre több olyan film készül, amelyet az író számára írt, egyrészt azt az esztétikai törvényt igazolja, hogy minden mű a neki megfelelő alakban születik s csak azok a szellemi alkotások teljes értékűek, amelyeknek megjelenési formái maradéktalanul adják vissza az eszmei tartalmat. Lehet költeményből is drámát, regényt, filmet csinálni, de a költemény valódi értéke csak a születési formájában él.

A filmre írt eredeti tárgyak gyakorisága másrészt azt mutatja, hogy a magyar színpadi termés értéke ma kisebb, mint volt akkor, mikor az is elég volt filmtéma vásárlásához, hogy a színingazgató elfogadta valakinek a drámáját.

Mindenki látja tehát, hogy amíg a film művészi pályája széleseedik, mert egyre többen járnak rajta, függetlenedik, mert íme mindjobban elszakad a színpadtól, a színpad veszt értékéből, mert egyre kevesebb azoknak a drámáknak a száma, amelyek második életüket tudják végigélni a filmesítés révén.

Egészen helyén volna, ha itt, ebből az alkalomból, bírálól tollal azt a kérdést is boncolnám, hogy mi az oka annak, hogy a színpad elveszítette a filmre gyakorolt vonzóerejének jelen-

tékeny részét? A színpadi dramaturgia elnézése, vagy hozzá nem értese, vagy pedig a mai színpadi irodalom minémisége? Véletlenség-e, vagy pedig tudatos ténye a mai színpadi dramaturgiának, hogy a drámáktól sem tárgyban, sem előadási formában nem követelik a „filmszerűség” néven alkalmazott feltételt — mint a múltban, — vagy pedig a mai színpadi irodalom nélkülözi azt a bizonyos „filmszerűséget” tudatosan, vagy pedig azért, mert még nem tanulta meg.

Szívesen állapítanám meg azt is, hogy ezek szerint a mai magyar színpadi dramaturgia vissza akarja állítani a színpadot az eszményi színpadi drámák szolgálatába, ki akarja gyomlálni belőle mindazokat az elemeket, amelyeket a korszellem, az a bizonyos „filmszerűség” helyezett bele és ezzel hibriddé tette a színpadot. Nagy megértéssel fogadnám azt is, hogy a mai színpadi irodalom az, amely tisztázni

akarja a színpadi és a filmdráma közti különbséget és félreérthetetlenül száll síkra a tiszta színpadi dráma érdekében. Sajnos, ahogyan a mai színpadi drámatermes jelentkezik, ahogyan a mai színpadi dramaturgia tálalja a drámákat, az eredmény erős igyekezet a „filmszerűség” elérésére, s mert a filmgyártás ezt nem fogadja megértéssel, mindenki látja, hogy a színpad igyekezete nem jár sikerrel. E néhány megjegyzésből tehát az egyik következtetés az lenne, hogy végeredményben nem is baj, hogy így van, mert ez a helyzet a filmművészet számára nagyszerű fejlődési lehetőség, a színpad örök életének pedig újjászületéséhez vezethet. A másik következtetés pedig az, hogy a színjót- és filmszínész-művészet különbözősége egyre élesebb határovanalat kap, s a kétféle színészi munka különállása így természetes mederbe terelődik. Nem is távoli kép tehát, ha a dolgok tovább is így mennek, hogy megteremtődik a külön filmirodalom és megszületik a külön filmszínész-művészet. Az önálló filmművészeti Kamara tehát teljesítheti feladatait.

JORIO

Balogh László dr. hazakerkezett Olaszországból

Mint két hét előtt megírtuk, Balogh László dr. kultuszminisztériumi osztálytanácsost, az Országos Nemzeti Filmbizottság főtitkárát az olasz kormány meghívta az olasz filméletnek a közelmúltban befejezett hatalmas telepeinek megtekintésére. Balogh László dr.-t hivatalos útjára elkísérte Kutassy István dr., iparügyi segédtitkár, a filmügyek ipari előadója.

Balogh László dr.-t Rómában Vezio Orazi, az olasz filmügyek vezérigazgatója, az olasz filmügyek miniszteriális irányítója fogadta. Az olasz tanulmányút során Balogh László dr.-t, mint a magyar filmélet egyik hivatalos vezetőjét, mindenütt igen szívesen és tünépnyesen látták vendégül. Megtekin-

tették a magyar vendégek a Cinecittá hatalmas telepét, majd a közelében épült új Luce filmintézetet, továbbá a Scalera műtermeket és végül a Centro Sperimentale Cinematografico modern berendezéseit.

A Balogh László dr. tiszteletére rendezett banketten kívül operai előadáson látták vendégül az olasz filmélet vezetői a magyar kiküldötteket, majd bemutatatták a legújabb katonai tárgyú olasz filmet, melynek középpontjában egy elsüllyedt tengeralattjáró kiemelésének izgalmas munkája áll.

Olaszországi tanulmányútján szerzett benyomásairól Balogh László dr. osztálytanácsos lapunk legközelebbi számában személyesen számol be.

Premiermozik műsora:

ÁTRIUM
CASINO
CITY
CORSO
DECSI
FORUM
OMNIA
RADIUS
ROYAL APOLLO
SCALA
URÁNIA

Elnémult harangok
Dankó Pistá
Cisco
A kegyelmes úr rokona
Alipang
9 agglegény
A kegyelmes úr rokona
Irene
Olajváros
A Manderley ház
A nyugati győzelem

febr. 27-től
febr. 28-tól
márc. 5-től
márc. 4-től
febr. 14-től
márc. 3-tól
márc. 4-től
márc. 6-tól
márc. 6-tól
febr. 13-tól
márc. 7-től

Hausz M.
Hunnia
Fox
Sláger
Művész
Délibáb
Sláger
Hunnia
Metro
Csepreghy
Ufa

9 AGGLEGENY

SACHA GUITRY

Óriási sikerű vígjátékról így ír a sajtó:

Soha francia filmben nem volt ilyen gazdag szereposztás. Mindegyik színész más típus, más íz, más szellemesség. Sacha Guitry ismét valami rendkívülit produkált. Valami különöset, ami még nem volt!... Meg kell állapítani, hogy ha étel lenne ez a film: kaviár lenne, de olyan sok és finom, amint ezt csak az orosz cári udvarnál lehetett kapni, ugyanennyi és ugyanilyen pezsgővel... Átütő, kirobbanó siker!...

Forgalomba hozza:

Délibáb

Film

VII. Erzsébet körút 9-11

Telefon: 428—155

ÚJ FILMEK

A kegyelmes ur rokona

Írta: Szitnyay Zoltán
Filmre írta: Asztalos Miklós dr.
Zene: Pényes Szabolcs
Rendezte: br. Podmaniczky Félix
Segédrendező: Máriássy Félix
Művészeti vezető: Castiglione Henrik
Főszereplők: Mezey Mária, Simor Erzsébet, Szilassy László, Somlay Artur, Csontos Gyula, Rózsahegyi Kálmán, Greguss Zoltán, Kőváry Gyula, Köpeczi-Boócz Lajos, Pethes Sándor, Mihályfi Béla, Toronyi Imre, Földényi László, Vándory Gusztáv.
Beszél: magyarul
Gyár: MFI
Gyártási vezető: Gottesmann Ernő
Felvételek vezetője: Fábry József
Kép: Icsey Rezső
Hang: Kereszti Ervin
Összeállította: Katonka László
Díszlet: Báthly István
Segédoperatőr: Kiss Lajos
Alloffényképész: Pálházy Gyula
Fodrász: Gondos—Noáck
Scripter: Boronkay Sándor
Hangrendszerek: Pulvári
Laboratorium: MFI
Hossza: 2200 méter
Cenzura: aluli
Kölcsönző: Sláger
Bemutatta: Corso, Omnia, március 4

*

Szávay Gábor egy esztendeje az Általános Villamosság Rt. tisztviselője és bár mérnöki diplomája van s igen jelentős könyvet írt az elektromosság jövőjéről, bérlistákon dolgozik. Hivatalnoktársa, Kublick úr, a vezérigazgatónál, akinek szintén Szávay a neve, bejelenti Szávay Gábort. A kegyelmes úr estére kérti magához a fiatal mérnököt. Az esti találkozó azonban már nem jöhet létre, mert a vezérigazgató egy hirtelen szívroham következtében meghal. A fiatal mérnök azonban erről mit sem tud. A hirtelen haláleset nem okoz nagy bánatot a Szávay házban. Aliz, a fiatal asszony teljesen elhidegült az urától és külön utakon járt. Szávay Gábor este megjelenik a kegyelmes úr házában, ahol rokont sejtene benne. Óriási az izgalom, mert senki nem tudja, hogy Szávay Akos kit jelölt meg örökösének a végrendeletben. A rokonok a fiatal özvegyet rajongják körül, de azért Gábort sem hagyják figyelmen kívül. Az özvegy a rokonokra való hivatkozással, de azért is hogy terveinek megnyerje az esetleges örökös, mind melegebben foglalkozik Gáborral, akit meghódít. A fiatal mérnök hónaposszobájából előkelő szállodába költözik és egyre sürribben van együtt a kegyelmes úr özvegyével. Természetesen ezzel mélységesen megbántja menyasszonyát, Klárát, aki pedig eddig változatlanul kitartott mellette. Klára azonban a mérnököt szereti és megküzd érte még az igen vonzó özvegyvel is. A mérnök amikor megtudja, hogy a kegyelmes asszony egy részvényeladással kapcsolatos manőverhez akarja felhasználni, már nem hisz abban a komoly vonzalomban, amit az asszony váltig erősítget előtte és rájön arra, hogy Klára az igazi párja. Mikor felolvassák a végrendeletet, kiderül, hogy Szávay Akos a mérnököt jelölte meg egyedül örökösének. A végrendeletből kitudódik, hogy egy dédapai örökbecsűről van szó. Így Szávay Gábor jogosan ülhet be a nagy gyár igazgatói székébe.

A legújabb magyar film — hazai viszonylatban, — új műfajjal: a szatirával kísérletezik nagyon sikeresen. És bár karriertörténetet visz vászonra a szegény fiúról és a szegény leányról, akik a film végén a boldogság mellett anyagiakban is meglik megérdemelt jutalmukat szenvedéseikért, mindez a finom szatíra köntösébe öltöztetve frissen, kellemesen hat. A film szereplő gárdája: Somlay Artur, Csontos Gyula, Mezey Mária, Simor Erzsébet, Szilassy László, Rózsahegyi Kálmán, Pethes Sándor és a legkisebb epizódisták is mind a helyén van. Podmaniczky Félix, a film rendezője ez alkalommal produkálta damaturgialilag, ökonómiallag, filmszerűségi és elegancia tekintetében a legértékesebb, legmaradandóbb munkát. A Sláger Film első magyar filmje tökéletesen biztató útmutató a későbbi programhoz. Nem hallgathatjuk el őszinte dicséretünket Castiglione Henrik, a film művészeti vezetője iránt, akinek gondos, féltő, szakértő tehetsége megérződik a film minden méterén. A régi, egyetemes filmtudós, a filmgyártás új mesgyéjére lépve, ismét bebizonyította, hogy nincs ennek a mi szakmánknak olyan területe, ahol ne állna meg a helyét derekasan. V. D.

9 agglégény

(Ils étaient 9 célibataires)
Írta: Sacha Guitry
Rendezte: Sacha Guitry
Zene: Adolphe Borchard
Főszereplők: Sacha Guitry, Max Dearly, Victor Boucher, André Lefaur, Aimos, Sinoel, Elvire Popescu, Betty Stocfeld, Pauline Carton, Marguerite Deval, Genevieve Guitry, Marguerite Moreno
Beszél: franciául
Magyar szöveg: Fedák Ágota dr.
Hossza: 2650 méter
Cenzura: aluli
Kölcsönző: Délibáb
Bemutatta: Forum, március 3

*

A szép Bachevskaja grófnő nagyon rosszkedvűen vacsorázott. A grófnő azért ment rosszkedvűen a divatos vendéglőbe, hogy ott ügyvédjével megbeszélje mitévő legyen, ha életbe lép a francia kormány új rendelete, amelynek értelmében az idegeneknek el kell hagyniok Franciaországot. Jeannak aki nem tudta levenni szemét a grófnőről vacsorázás közben, kitűnő ötlete támad. Őreg francia agglégények számára otthont alapít abban a biztos tudatban, hogy több Párisban élő idegen hölgy lesz nagy áldozatokra hajlandó, hogy franciához mehessen feleségül. Nem is csalódik, 9 agglégény egyszerre érkezik meg az otthonba. Egyik szerencsétlenebb és szegényebb mint a másik. Boldogan veszik tudomásul az igazgató — Jean — közlését, hogy nősülésük esetén mindegyikük 25.000 frankot kap kézhez, a felét annak az összegnek, amelyet az idegen hölgyek lefizesnek a házasságért. Heten az agglégények közül megismerkednek jövendőbelijükkel. Jean kettőt visszatart, hogy az otthonnak legyen létjogosultsága. Az igazgató közli az agglégényekkel, és a hölgyekkel, hogy a házasság csak névleges s

esküvő után az agglégények visszatérnek az otthonba. Az esküvő előtti napon kiderül, hogy Agénor, az az öreg, akinek Bachevskaja grófnőt kellene feleségül vennie nem tudja beszerezni az iratait. Jean megegyezik vele, hogy titokban más iratival, más név alatt mégis feleségül veszi a grófnőt. Az esküvőket megtartják. Utána az agglégények visszamennek az otthonba. De miután Jeantól megkapják az ígért összeget, elhatározzák, hogy elszöknek az otthonból és meglepik feleségeiket. Az agglégényekből lett férjek különböző meleg és kevésbé meleg fogadtatásban részesülnek feleségeik házában. A többivel együtt elmegy Agénor is. Bachevskaja grófnő azonban megmenti komornáját, aki Agénorban felismeri férjét, kait 11 éve nem látott. De felkeresi a grófnőt Jean is, aki bevallja, hogy az ő papirjaival esküvőre meg Agénor és így a grófnőnek ő lett a férje.

*

Csak francia koponyában születhetett meg ez a pikánsan merész téma és csak a francia szellemesség tudta olyan élvezetes fordulatokkal fűszerezni a történet menetét, aminőt más nemzet filmkultúrája aligha tud produkálni. Sacha Guitry, a film írója, rendezője és főszereplője a kikristályosodott, évtizedes gyakorlatú párisi színházi róka, tudós, a tehetség eszritjével tüzdelté tele minden jelenetét, minden mondatát a cselekménynek. Irodalmi, színházi és filmgourmandoknak, Páris ismerőinek és kedvelőknek felejthetetlenül emlékeztetés csemege a film.

V. D.

Olajváros

(Boom Town)
Írta: J. Grant
Rendezte: Jack Conway
Főszereplők: Spencer Tracy, Clark Gable, Claudette Colbert, Hedy Lammar, Frank Morgan, Lionel Atwill
Gyártotta: Metro
Magyar szöveg: Váci Dezső
Beszél: angolul
Hossza: 3296 méter
Cenzura: aluli
Kölcsönző: Metro
Bemutatta: Royal Apollo, március 6

*

A történet 1918-ban kezdődik Burnettnél, amely a gazdag olajföldeknek köszönheti virágzását. Square John Sand, az egyik vállalkozó, szintén olaj után kutatna, van is egy jókora darab földje, de nincs pénze, hogy a fúrótornyot megvásárolja. John Sand az utcán találkozik először Big Johnnal. A két John összebarátkozik és társul. Hozzáátanak a fúráshoz és a két John éjjel-nappal dolgozik, de olaj helyett csak sós víz tör fel a földből. John Sand el van keseredve, mert azt tervezte, hogy ha olajat talál, megtartja esküvőjét Betsyvel, akihez régi szerelmét fűzi. De ezután Big John kockajátékon 2000 dollárt nyert. Rögtön visszamennek Burnettnél. A munka újra megindul és John Sand még akkor sem hagyja abba, amikor Big John a városba megy szórakozni. Ugyanekkor érkezik Burnettnél Betsy is és véletlenül megismerkedik Big Johnnal, de nem árulja el, hogy ő John Sand menyasszonya. Big Johnnak első látásra megtetszik a lány és egy percre sem tágit mellőle. Betsy is beleszeret a fiúba és a rövid ismeretség gyors házassággal végződik. Sand bejön a városba, hogy elmondja a nagy újságot: olaj tört fel az új kútból. Mikor a házasságról értesül, igyekszik elrejtetni csalódását és boldogtalanságát. A két barát, meggazdagsgzik, de Big Johnnak továbbra is az olaj ma-

A szakma minden ágában jártas, 26 éves öskeresztény fiatalember ELHELYEZKEDÉST KERES.

Utazásban jártas, vidéki mozisokat ismeri, az irodai belső adminisztrációs munkálatokban gyakorlata van. Szíves megkereséseket „Élelmes” jellegre a Magyar Film kiadóhivatalába kérek.

rád a szenvedélye. John Sand összevész Big Johnnal, amiért elhanyagolja Betsyt. Sorsot húznak, melyiküké legyen a vagyon és Big John veszít. Ezalatt Betsy csomagol, hogy örökre otthagyja az urát, de amikor megtudja, hogy koldusszegény lett és ismét szüksége lesz rá, boldogan marad. Kibékülnek, John Sand pedig eladja földjét és elmegy. Burnettből. Hosszas vizsgátságok után Big John és Betsy, fiacskájukkal Oklahomában telepsznek le, ahol Johnnak ismét kedvez a szerencse és New Yorkba költözik, és a milliommások életét éli. Legbizalmasabb segítőtársa a feltűnően szép Karen Vanmeer, aki bejáratos az olajmágnások társaságába és értékes információkkal látja el Big John, akinek később barátja is lesz. Közben a másik John is újra meggazdagodott és New Yorkban felkeresi Betsyt. Látja, hogy az asszony boldogtalan és amikor az öngyilkosságot kísérel meg, eltökéli, hogy segít rajta. Előbb feleségül akarja venni Karen, de az átlát a tervén és nem hajlandó lemondani Johnról. Ekkor elhatározza, hogy tönkreteszi a barátját, aki szegénységében ismét vissza fog térni feleségéhez. Társul Big John versenytársával. Big John azonban megelőzi és ő teszi tönkre versenytársait. John Sand ekkor arra kéri, váljon el Betsytől. Big John erre sem hajlandó és a két barát ököllet intézi el a nézeteltérést, de most már Big John is ráeszmél, hogy csak a feleségét szereti és szakít Karennel. A bíróság azonban felelősségre vonja Big John, a monopólium-elleni törvény áthágásáért. Ismét bizonyosodik, hogy a bajban csak két ember áll ki mellette: Betsy, a felesége és John Sand, a barátja. Vallomásuk alapján a bíróság felmenti Big John, de persze rámegegy egész vagyonuk. Nem baj, törhetetlen barátsággal indulnak el Kaliforniába, ahol a gazdag olajmezőkön új élet és új szerencse várja őket.

*

Az idej amerikai óriásfilmeknek talán legnagyobbika ez az újdonság, melynek témája sohasem volt aktuálisabb, mint most, a második világháború idején, amikor is — mint a filmben — minden az olaj körül forog. A méltatást a négy főszereplővel kell kezdeni. Ritkán van alkalmunk négy ilyen sztárt egy filmben látni, akik közül egynek a neve is biztos sikert jelent. S mind a négyen művészeink legjavát adják, úgyhogy egyiket sem lehet kiemelni a másik rovására. A mese is végig lebilincselő, izgalmas, emberi történet. Érzések, szenvedélyek, sorsok kavarnak örült hajzában az olaj körül, amely egyik perceről a másikra gazdag embert csinálhat a szegényből és koldust a milliommosból. A pazar kiállítás a Metro áldozatkészégét dicséri. Olajvárosok égése és más hasonló nagyszabású külsőség teszi még változatosabbá, izgalmasabbá a drámai feszültségben amúgy sem szűkös rendezés sem kisebb értéke a hatalmas filmnek. A nagyszerűen sikerült montázskepek külön említést érdemelnek. Egészben véve többet mint szórakozást: élményt jelent az amerikai filmművészetnek ez az értékes gyöngyszeme.

K. M.

MOZIHOZ TÁRSULNÉK!

(kilépőtől átvesszem.)

Érdeklődést 49—67—97 telefonszám alatt kérek, naponta d. u. 5 és 6 óra között.

Irene

Irta: Alice Duen Miller

Rendezte: Herbert Wilcox

Főszereplők: Ray Milland, Anna Neagle
Alan Marshall, Doris Nolan, Roland YoungGyártotta: RKO
Beszél: angolul

Magyar szöveg: Pacséry László

Hossza: 2800 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Hunnia

Bemutatta: Rádium, március 6

*

Irene O'Dare, egy szegény Amerikába bevándorolt írleány, mint kárpitosüzet eladója a dúsgazdag Vincent családhoz kerül. Irene közben megismerkedik egy fiatalemberrel, akit szolgának néz. Távozása után az ifjú, ki tulajdonképpen Bob Vincent vendége, nem tudja elfelejteni a leányt és másnap délből felkeresi az étkezdében. A leány is örül Don Marshallnak, kit még mindig szegény fiúnak tart. Don jobb állásba segíti Irenet, Madame Lucy divatszalonjába próbakisasszonynak. Irene itt nagy karriert csinál, amit nem csak saját szépségének és lebilincselő kedvességének köszönhet, hanem Donnak is, aki megveszi a divatszalon. Irene közben megtudja azt, hogy Don Bob Vincent barátja. A két fiú most már egymással versenyez a szép Irene kegyeiért. Irene sikerét megirigyelte egyik volt társnője és egy újságíró keresztlül leleplezi. Don ezalatt távol van s így Bob Vincent kerül a gyanuba: Irenet barátjának tartják. Bob megkéri Irenet feleségül. A leány közben megtudja, hogy Don Madame Lucyvel azonos s mindenkenbe csalódva, igent mond. Minden fejetében áll: Irene valójában Dont szereti, Bob is érzi, hogy elhamarkodta a dolgot, hiszen egyik gyermekkori játszótársnőjét szereti. Szerencsére hazajön Don, pár nap alatt rendbe hoz mindent, most már mind a két ifjú szíve választottját vezeti az oltárhoz.

*

Nehéz volna megállapítani, hogy műfajra nézve mi akar lenni ez az úde, álomszerűen szép, művészi amerikai film-újdonság. A fontos az, hogy bizarr, de lebilincselő mese keretében sok-sok artisztikus, szemet-lelkét-szívet gyönyörködtető látványosságot kapunk, amire jól esik visszaemlékezni. A film középpontjában Anna Neagle áll, aki pompázatos szépség pompás ruhában. Két keringőjét, különösen a film végén, amikor egyedül táncol a boldogság mámorában, sohase felejtjük el.

V. D.

A nyugati győzelem

(Sieg im Westen)

Gyártotta: UFA

Beszél: németül

Magyar szöveg: K. Halász Gyula

Hossza: 3300 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: UFA

Bemutatta: Uránia, március 7

*

A németeknek ez immár a harmadik hatalmas filmje a nyugati győzelemről. S ez a harmadik film is végig újat és újat hoz a német fegyvereknek erről a dicsőséges haditettéről. Míg a tavalyi két filmben inkább a riportszerűség érvényesült, ez a film már valósággal megelevenedett történelemkönyv. Az idő eltelt azóta, s most már olyan titkokat lehet feltárni, amelyek az első két film idején még nem értek meg a nyilvánosságra. Látjuk a vezérkar munkáját, az előnyomulási haditervét nagy vonásokban, s a kép, amelyet a nyugati villámháborúról kapunk,

most már teljes. Mert látjuk — ezúttal először — a másik oldalt is. Az ellenség-től szákmányolt felvételek is szerepelnek a filmen és még érdekesebbé teszik azt. Egyébként a német katonának már filmről is többször megcsodált és ismert bátorságának, leleményességének, halált megvetésének újabb bizonyítéka a film. De a hadi, történelmi, riporteri szempontból értékes felvételek mellett még számos filmművészeti értéket tud felmutatni. Ezek: remek felvételek, tempós vágás, művészi beállítású jelenetek. (A reimsi katedrálisban orgonáló és hazagondoló katona képe; német katona temetése a harcmezőn). Bizonyos, hogy az új, nagy német katonafilmeket éppen olyan nagy tetszéssel fogadja a közönség, mint elődeit.

K. M.

Cisco, a száguldó lovas

(The Return of the Cisco Kid)

Irta: Milton Sperling

Rendezte: Herbert J. Leeds

Főszereplők: Warner Baxter, Cesar Romero, Lynn Bari

Gyártotta: Fox

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Rodriguez Endre

Hossza: 1943 méter

Kölcsönző: Fox

Bemutatta: City, március 5

*

Cisco Kid kivégzésével kezdődik a film. A szívek banditájának szerencséjére, barátai, Lopez és Cordito vaktöltést tettek a forradalmár mexikói katonák fegyverébe és így Cisco „holtteste”, amelyet a keselyűk martalékaul otthagytak a préin, amint tiszta lett a levegő, megelevenedett, hogy új szerelmek után, új kalandokra menjen. Cisco megbeszéli két társával, hogy kirabolják a postakocsit. A terv az, hogy Cisco mint utas a kocsiiban fog ülni, amikor Lopez és Cordito támadnak. A kocsiiban utazik Anne Carver, nagybácsijával, Bixby ezredessel. Cisco-nak megtetszik a gyönyörű leány és amikor társai megjelennek, hősi gesztussal „megvédi” utitársait, elkergetve a rablókat. Anne elmeséli, hogy Fronterasba utaznak, ahol örökségéből egy kis birtokot vásároltak, Bixby ezredes barátjának, Alan Davisnek a segítségével. Anne nagypapjával Alan keresésére siet. Felhíborodva hallják, hogy McNally a seriff, börtönbe záratta egy kieszelte büntetett miatt a fiatal Alant, hogy a nála lévő pénz megkaparinthassa. McNally méltatlan a sheriffi állásra. A környék réme, aki mindent összeharácsol magának. Mikor hallja, hogy Bixby az Alan által vásárolt birtok után érdeklődik, átlátszó ürüggyel beleköt és őt is lezaratja. Anneval együtt, a község fogdája, Alan mellé. Alan a nagypapa barátjának a fia, Anne gyerekkori pajtása, most itt a fogdában első pillantásra megtetszenek egymásnak. Cisco várja a megbeszélte találkozásra Annet és Bixbyt, de azok nem jönnek. Cordito értesíti Cisco barátainak elfogatásáról. A három fogoly kiszabadítása csak úgy válik lehetségessé, hogy felgyújtják a fogházat és a nagy zűrzavarban Cisco kiszabadítja Annet és a két férfit. Cisco, hogy szerelméről meggyőzze Annet, elhatározza, hogy a McNally által elrabolt pénzt visszaszerzi, hogy a kieszelte birtokot megvehessék. A három kiszabadított foglyot saját tanyájára viszi és ő egyedül megy el, hogy McNallytól visszaszeresse Anne Carver birtokát. Ez sikerül neki és leszámol McNallyval is. Boldogan nyújtja át Annának a birtokra vonatkozó okmányokat, de szomorúan hallja, hogy Anne

Alant szereti. A szérelmében most az egyszerű családított Cisco azzal a tudattal áll odébb, hogy jót tett a környéknek és újabb, izgalmat kereső kalandra indul.

*

Kínai és japán mesterdetektív, orvos és Andy Hardy után most egy új amerikai filmsorozat hőseit ismertük meg Cisco Kidben. Ez a Cisco Kid aféle amerikai betyár, nagy adag bátorsággal, vidámsággal és sok romantikával, s ha rabol is, de az eseteketeken segít. A filmben is szerencsés kézzel vegyítették az izgalmat vidámsággal és romantikával, úgy hogy az könnyed, vidám, nagyszerű szórakozást jelent, a vadnyugati történetek kedvelőinek meg valószínű csemege.

K. M.

Nyilatkozat

A MAGYAR FILM III. évfolyamának — 1941. február 15-én megjelent 7. számában, a 4. oldalon „Miért akarják Gerő vállalatát megmenteni?” címmel, az én aláírásommal sajtóközlemény jelent meg.

Mint hogy meggyőződtem arról, hogy az abban foglaltak a valóságnak meg nem felelnek, a fentebb megjelölt cikkemben foglaltakat visszavonom és dr. Barla László és szalontai Kiss Miklós uraktól ezennel ünnepélyesen bocsánatot kérek.

Budapest, 1941. évi március hó 1-én:

V Ö R Ö S G Y U L A s. k.,
a GLÓRIA Filmszínház
igazgatója

Teljes gépházi berendezés

Objektívek
Hangos berendezés
Hangszórók
Vetítógépek
Vetítőszén

és minden a mozihoz szükséges műszaki cikk legolcsóbb beszerzési helye.

Pressler Special I.
a legnagyobb teljesítményű
fotocellák alkalmi árban.

ADLER

F E R E N C

kinotechnikai vállalat,
Budapest, VII., Erzsébet-kr. 9.
(New York pal.) Tel.: 225-759.

HIRADÓK

MEJ

889. sz.

1. Japán légitámadás Kína ellen. (Nippon)
2. Lóvontatású siakadályverseny. (Svensk)
3. Német zár az Atlanti Óceánon. (Deutsche Wochenschau)
4. A dorogi bánya teljes üzemen. (M. F. I. -Nagy L., Tubay)
5. Az árvíz levezetése Soltnál. (M. F. I. Horváth)
6. Tüdőbetegotthon avatás Makón. (M. F. I. -Kerti)
7. Repülőélet a budai hegyekben. (M. F. I. -Somkúti)
8. Cincár-Markovics Budapesten. (M. F. I. -Kerti, Kiss E., Marton)
9. Kiállítás a Múcsarnokban. (M. F. I. -Somkúti)

76. sz.

1. Katonai löverseny Arosában.
2. Az északamerikai Naine-államban a világ legnagyobb bobja első útjára indul.
3. Gyakorlatok Hokaidóban.
4. Munkanélküliek ezrei jutnak kenyérhez Németországban.
5. A dán rendőrfőnök németországi látogatása alkalmából megkoszorúzta a berlini rendőr-emlékművet.
6. A német rendőr napján a biztonság és a rend őrei a németbirodalmi téli-segélymozgalom szolgálatába állottak.
7. A birodalmi filmkamara háborús ülése Berlinben.
8. Német és olasz repülőgépek afrikai támadórepülésre indulnak Tripolisban.
9. Német segédcirkálók az Atlanti Óceánon.

XV. évf. 9. sz.

1. Svájci síjárőrök.
2. Amerikai divatok és táncok.
3. A norvég trónörökös és családja Washingtonban.
4. Aranjuez városát előntötte az árvíz.
5. Repülő bravúrok Kaliforniában.
6. Fulton egyik leszármazottja hajót keresztel őse nevére Mare Islandban.
7. Befagyott a zürichi tó.
8. Mire nem jó a friss gyümölcs Miámban?
9. Különös találmányok.

XV. évf. 10. sz.

1. Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter Budapesten.
2. Barcelónában megünnepelik a felszabadulás évfordulóját.
3. Divatujdonságok.
4. A „Manhattan” a philadelphiai kikötőben.
5. A világ legnagyobb bobsleighje.
6. Svédország és Svájc válogatottjainak jég-hokkimérkőzése.
7. Lord Halifax, Anglia új nagykövete az Egyesült Államokban.
8. Sonja Henie, a műkorcsolyázás királynője.

MEGHIVÓ

A Magyar Kinotechnikai Társaság

1941. évi március hó 10-én, hétfőn
délután 1/7 órakor tartja meg
a XI., Bertalan-u. 1. sz. alatti
szemináriumi teremben

VIII. ÉVI RENDES KÖZGYÜLÉSÉT,

amelyre a Társaság tagjait tiszte-
lettel meghívjuk.

Határozatképtelenség esetén a köz-
gyűlést ugyanazon helyen 1941. évi
március hó 18-án délután 6 órakor
tartjuk meg.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó. — 2. Titkári jelentés. — 3. Péntáros jelentése és a zárszámadás előterjesztése. — 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. — 5. Tisztikar és választmány választása az 1941. és 1942. évekre. — 6. Számvizsgáló bizottság választása az 1941. évre. — 7. Az 1941. évi költségvetés tárgyalása. — 8. Folyó-
ügyek. — 9. Indítványok.

Tudomásvétel végett közöljük: 1. Az 1941. III. 10-ére hirdetett közgyűlés akkor határozatképes, ha azon a rendes tagok egyharmada megjelenik. — 2. Indítványok 3 nappal a közgyűlés előtt az elnöknél nyújtandók be.

Budapest, 1941. évi március 1-én.

Tagtársi tisztelettel
az Elnökség.

HIREK

MAGYAR OKTATÓFILMEK SIKERE RÓMÁBAN

Az elmúlt év májusában Rómában tartották meg az első Nemzetközi Mezőgazdasági Filmkiállítást a Supercinemában. A filmversenyen résztvett Olaszország, Németország, Franciaország, Anglia, az Egyesült Államok, Hollandia, Svájc, Magyarország, India, Indokina, Kanada, Lettország, Mexikó, Portugália és Venezuela. A nagyszámban benevezett filmeket négy szakcsoportba osztották. A magyar filmek közül az első csoportban a VKM Oktatófilm Kirendeltség gyártásában készült *Kérdés* című film oklevelet nyert. A M. Kir. Kereskedelmi Hivatal Miből élünk? című filmje a második csoportban második díjat nyert. A díj a Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet érme. A harmadik csoportban Budapest székesfővárosi oktatófilmje, A paprika negyedik díjként az Enic plakettjét kapta. A többi kultuszminisztériumi és székesfővárosi oktatófilm részvétele oklevelet nyert.

A Rómából megérkezett díjakat a földművelésügyi miniszter március 10-én délután 11 órakor a minisztérium tanástermében adja át a VKM Oktatófilm Kirendeltség, Budapest székesfőváros és a M. Kir. Kereskedelmi Hivatal képviselőinek.

LASETZKY FRIGYES — IGAZGATÓ

Megérdemelt és szép előléptetésben részesült az elmúlt héten egyik fiatal, de igen agilis és tehetséges kartársunk, Lasetzky Frigyes, akit a Nemzeti Apollo R. T. legutóbbi közgyűlésén igazgatóvá nevezett ki. Az előléptetéssel Lasetzky Frigyes a részvénytársaság vezérigazgatójának Tőrey Zoltán dr.-nak helyettese lesz. A díszes és komoly címet már régen előlegezte neki környezete és a szakma, mert Lasetzky Frigyes valóban vezetésre termett és rövid Royal Apollóbeli működése során már is bebizonyította, hogy sikerült elsajátítania a filmszínházvezetés ezer fortélyát. Energikus, meg nem alkuvó, de mindenkor udvarias és előzékeny egyénisége, friss, biztos judiciuma, az egész lényéből sugárzó rokonszenv csak nemrégiben ültette méltó helyre Lasetzky Frigyes, aki most, mindannyiunk öröme, megérdemelt előléptetésben részesült, amikor hivatalosan is elnyerte az igazgatói címet. Összinte kartársi jókívánságaink kíséretében és úton is gratulálunk mindannyiunk szeretett, kedvelt Fricijének, a legjobb barátunk és kollégának.

KATOLIKUS KULTÚREST KESKENYFILM-BEMUTATÓVAL

A Szent István róm. kath. egyházközség a Központi Katolikus Kör molnárucai helyiségében szerdán, március 5-én nagy sikerű kultúrestet rendezett. A dísztermet zsúfolásig megtöltö a közönség nagy elismeréssel honorálta az értékes műsort, amelyen a Magyar Amatőrfilm Szövetség is szerepelt két színés keskenyfilmmel. Elsőnek az erdélyi bevonulás felejtethetetlen napjairól készült *Elhangzott a szó*... című filmet vetítették, melyet Berczelly László dr., Pásztor István és Sesigulinszky Károly készítettek; majd lepergették az ózsi nemzetközi versenyen első díjat nyert bábjátékot, az *Aqua vitae*-t, amely újszerűségével, művészi voltával nagy hatást ért el. A magasszínvonalú műsort énekszámok egészítették ki.

AZ ELSŐ MAGYAR FILMNOVELLA

A merész, de tehetséges filmkísérletezők mindig próbálnak valami újat. Nemrégiben a Filmiroda világított új utakra az emlékezetes Pethes Sándor-féle egyfelvonásos filmszatórával, most ugyancsak a Filmiroda mutatta be csütörtökön, március 6-án a Belvárosi Híradó Filmszínházban az első magyar filmnovellát. Barabás Pál, sok magyar játékfilm kitűnő írója írta és rendezte a *Cigarettafüst* című hangulatos újdonságot. Finom artisztikum, még finomabb pikantéria és kivitelezés jellemzi a filmet. Rácz Valéria, ez a fanyar, de édes porcelánbaba játssza, énekel, zongorázza a filmet álomszerű, lehelletes kedvességgel. Partnerei: Nagyajtay György és vitéz Benkő Gyula méltóak hozzá és a film novellisztikus levegőjéhez. Buday Dénes egyetlen dala égi muzsika. Hegyi Barna, a film fiatal operatőre táfsszerzője az író-rendezőnek.

MAGYAR TECHNIKUSOKKAL KÉSZÜL AZ ELSŐ JUGOSLÁV JÁTEKFILM

Lapunk vezető helyén foglalkozunk érdemben azzal a nagy eseménnyel, amelynek az a lényege, hogy Jugoszlávia magyar technikusokat hívott meg első játékfilmjének elkészítéséhez. Ezen a helyen csak egy rövid hír keretében számolunk be a konkrétumról, amelyek szerint a Zágrábban székelő Jugoszláv Film meghívására az elmúlt héten leutaztak Kereszti Ervin hangmérnök és Hegyi Barna operatőr, a Magyar Filmiroda kipróbált, érdemes munkatársai és magukkal vitték a Pulvári-rendszerű teljes hang- és képfelvévő portable felszerelést. A magyar technikai segédlet mellett készülő filmet a Djordjevic produkció gyártja.

ÉSZAKERDÉLYIEK ÁLLAMPOLGÁRSÁGÁNAK IGAZOLÁSA

A Kamara színművészeti főosztálya érdeklődéssel fordult a belügyminiszterhez az észak-erdélyi színészek állampolgársága ügyében, amelyben 18.755/1941. II. b. sz. alatt a következő leíratot kapta:

Színművészeti és Filmművészeti Kamarának. Budapest.

Fenti számú felterjesztésére értesítem a t. Kamarát, hogy a magyar állampolgárság igazolásul csupán az általam kiállított állampolgársági bizonyítványok jogadhatók el.

Tájékoztatásul közlöm továbbá, hogy a visszacsatolt keleti erdélyi területek lakói közül azok magyar állampolgársága vélelmezhető, akik igazolni tudják az 1940. évi augusztus hó 30-án fennállott román állampolgárságukat és helyhatósági bizonyítvánnyal azt is igazolják, hogy az 1935. évi augusztus hó 30-ától 1940. évi augusztus hó 30-ig megszakítás nélkül a visszacsatolt keleti, illetve erdélyi területen laktak.

Budapest, 1941. évi február hó 26-án. A miniszter rendeletéből:

Besztercezy Jacobi s. k. miniszteri tanácsos

Bár a belügyminiszteri leírat a Kamarának az észak-erdélyi színészekkel kapcsolatos érdeklődésére érkezett az érdekeltek tájékoztatására közöljük azt teljes terjedelmében, mert feltehető, hogy az állampolgársági ügyekben hasonló álláspontra helyezkedik a miniszter a film, illetőleg mozi területein is Erdélyben.

„MÉG EGYSZER A FILM MAGYARJA”

Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk arról a mozgalomról, amelyet a *Magyarosan* című akadémiai nyelvművelő folyóirat indított a film szó magyarosítása érdekében. Az akció folytatásaképpen a lap legújabb számából idézünk Fehér Géza megjegyzését:

Meskó Lajos a film magyarosítására igen helyesen a *pergős* szót ajánlotta (*Magyarosan* 1940. 110.). Az új szót jól lehet az idegen kifejezés rokonaival megfelelően alakítani, így már *Meskó* a filmez igét *pergőz*, *fölperget* szókkal helyettesíti. Ezt az eljárás a következő származtatásokkal folytathatni: *filmesít*; *pergősít*; *filmfőlvétel*; *pergőfelvétel*; *filmoperatőr*; *pergőszakműves*; *filmszínész*; *pergőszínész*; *filmvászón*; *pergővászón*. — A *filmsztár* pedig *mozicsillag* lehet. A *mozi* szó ugyanis már régen polgárjogot nyert, elejtésével szegényítlenők nyelvünket.

Ez alkalommal is csak megismételjük első ízben kifejtett álláspontunkat, hogy a *film* szó az évtizedek során annyira beleidegződött a köztudatba és a szakmai gyakorlatba, hogy ennek a rövid, velős gyűjtő, kifejező fogalomnak az erőszakos magyarosítása, különösen a *pergős* szó összetételeiben szinte nevetségesen hat (pl. *pergőszakműves*, *pergőszínész* stb.) Magyar egyenértékét nagyon sokáig nem fogják tudni megtalálni nyelvészeink a *film* szónak, mint ahogy például a *sport* szó is — minden egyéb sportkifejezés jólrosszul sikerült magyarosítása ellenére — élvezi többévtizedes jogát a magyar nyelvben, amint ezt éppen a *Magyarosan* című nyelvművelő folyóirat is elismeri idézett számában, mondván: „Úgy érezzük tíz esztendő magyarosító küzdelmeinek távlatából, hogy az „amatőr”, csak úgy, mint a „sport”, a „rádió” és az „akció” már nem magyarítható”. Bocsássunk meg tehát a *film* szónak is és helyezzük az előbb említett magyaríthatatlan szavak mellé és ne *pergőzzünk* erőszakosan.

HALÁLOZÁSOK

Frecska Sámuel, a sarvasi Frecska mozi engedélyese, február 21-én meghalt.

Zoltovány Czechmeister János, a rákoszentmihályi Corso mozi engedélyese mult hó 28-án, 61 éves korában hirtelen elhunyt. Temetése március 5-én délután volt a rákoskeresztúri új temető halottasházából a római katolikus egyház szertartásai szerint. A szaktársak nagy számban kísérték el utolsó útjára régi barátjukat, akit özvegye és egy gyermeke gyászol. A két egyesület és az egész szakma gyűjtést indított az elhunyt temetési költségeinek megtérítésére és hátramaradottjainak segélyezésére, mert Zoltovány Czechmeister János, dolgos élete után szegényen halt meg.

AZ OKTATÓFILM KÖZLEMÉNYEK ÚJ SZÁMA

A Geszti Lajos igazgató szerkesztésében megjelenő *Oktatófilm közlemények*, amely a kultuszminisztérium Oktatófilm Kirendeltségének hivatalos lapja, február havi számában is értékes szakcikkekkel ápolja a magyar oktatófilm ügyét. Tartalmából a következő tanulmányokat emeljük ki: Szemes Gábor: *Filmet a népművelésnek!*; Kisaszdóni János: *Erdékes iskolai kísérletek*; Bíró Béla dr.: *Klasszika-filológiai és művészettörténeti oktatófilmek*; Farkas László dr.: *A székesfővárosi központi kirándulások és a filmoktatás*; Hajducki József: *Az oktatófilm képkompozíciója*.

A „SIEG IM WESTEN”
DISZBEMUTATÓJA

Az Uránia Filmszínház egy új német katonafilmet, a *Sieg im Westen*-t (magyarul: *A nyugati győzelem*) tűzte eheti műsorára s ebből az alkalomból a budapesti német követség hétfőn március 3-án este díszbemutatót rendezett. A budapesti német követség teljes számban megjelent a díszbemutatón, az élen Otto von Erdmannsdorff német követtel, ott volt a japán és az olasz nemzet budapesti külképviseletének vezetősége, magyar részről Hóman Bálint, Varga József, vitéz Bartha Károly, báró Bánffy Dániel és Bárdozy László miniszterek, gróf Széchenyi Bertalan, a felsőház elnöke, Szinyei Merse Jenő, a képviselőház alelnöke, Werth Henrik, a honvéd vezérkar főnöke, Uray István, Bárcziházi Bárczy István, Putnoky Móric, dr. Karfiáth Jenő, vitéz Imrédy Béla, titkos tanácsosok, Jany Gusztáv altábornagy, Zsindely Ferenc, Tomcsányi Kálmán, Patáky Tibor, Bárczay János államtitkárok, Szendy Károly polgármester, vitéz Endre László alispán, Thuránszky László miniszteri osztályfőnök, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, a tábornoki kar, felsőházi tagok, országgyűlési képviselők, egyetemi tanárok és sokan mások a magyar közélet kitűnősegei közül. Pontban este fél 10 órakor gördült a filmszínház elé a kormányzó kocsjai, aki fia, vitéz Horthy István, a MÁV elnöke és annak felesége társaságában érkezett. A kormányzót a filmszínház bejáratánál Erdmannsdorff német követ fogadta és kísérté fel a részére fenntartott díszpáholyba. A filmszínház közönsége helyéről felállva köszöntötte a kormányzót, eljátszották a magyar, majd a német Himnuszt és a Horst Wessel-dalt, utána előbb egy magyar és német híradót mutattak be, majd lepergették a *Sieg im Westen* című új német katonafilmet. A film 1600-ig visszamenően ismerteti a Német Birodalom életét. A film beszámol a német hadsereg előnyomulásáról, lépésről-lépésre elkíséri a nézőt a lengyel háborún, Cseh-Szlovákia, Norvégia és Dánia megszállásán keresztül a nyugati frontra, ahol döntő csapást mértek az ellenségre. Erdemi méltatását a filmnek lapunk más helyén találja az olvasó.

AZ 1941-ES FERRANIA NAPTÁR

Néhány év óta díszes, értékes és művészi falinaptárral szokta megajándékozni üzletfeleit és jóbarátait a Ferrania. Az 1941-es Ferrania hetinaptár az idén is megjelent és általános feltűnést keltett a világhírű olasz nyersfilmgyár változó színű mélynyomásos eljárással készült ajándéknaptára, amely 52 gyönyörű műlapban mutatja be az olasz tájak szépségeit, az olasz népeletet s a gazdasági és katonai világot. A Ferrania elegáns propaganda gesztusát jólésően könyvelték el azok, akik a cég budapesti képviseletének vezetője, Tolnai László figyelmessége révén ebben az előkelő ajándékban részesültek.

A FORTUNA CÉG
ELSŐ MAGYAR FILMJÉ

A tavaly alakult Fortuna filmvállalat, mint értesülünk, egy magyar film gyártását vette tervébe. Az újdonságnak *Huszárbeccsület* a címe, Podmaniczky Félix rendezésében fog készülni, Péger Antallal és Szelezcky Zitával a főszerepekben.

A „KELET FELE” MILÁNÓBAN

Milánó legnagyobb filmszínházában, a Corsóban ünnepi előadás keretében mutatták be az erdélyi bevonulás történetéről szóló *Kelet felé* című *Palatinus*-filmet. A Corsot zsúfolásig megtöltötte az előkelő közönség, megjelent az előadáson Gallarati-Scotti főpolgármester, továbbá a milánói hadtest parancsnoka, a katolikus egyetem rektora, a rendőrfőnök, a fasiszta párt vezető funkcionáriusai és még sok más társadalmi előkelőség. Magyar részről ott voltak a helyi kolónia tagjai teljes számban, élükön Abele Egon báró főkonzullal és sok magyar jött el a bemutatóra Észak-Olaszország több városából. Az Olaszországban élő magyaroknak, akik már évek, sőt évtizedek óta távol élnek hazájuktól, felejthetetlen élményt jelentett az erdélyi hazatérésről készült film bemutatója.

Az előadás megkezdése előtt Luciano Berra, az ismert olasz író és publicista az *Italia* című katolikus és magyarbarát napilap külpolitikai szerkesztője mondott bevezetőt. Beszédében vázolta vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó hosszú és küzdelmes útját Szegedtől Kolozsvárig. A vetítés során úrja úrja nagy taps zúgott fel, valahányszor csak feltűntek a magyar honvédek, akiknek fegyelmezett megjelenése és modern felszerelése a meghívott magasrangú olasz katonatisztekre is igen mély benyomást tett. A többbezerfőnyi közönség minden egyes alkalommal lelkesen megtapsolta Mussolinit, Hitler-t és a legendás fehér lován bevonuló kormányzót.

A nagyszerű előadás végeztével Gallarati-Scotti főpolgármester Milánó város és az olasz közönség nevében köszönetet mondott Abele Egon báró főkonzulnak, hogy az *Amici del Ungheria*val karöltve, alkalmat nyújtott a *Kelet felé* című film északolaszországi bemutatójára.

METRO-VERSENYHÓNAP

A magyar mozistársadalom jól emlékszik a tavalyi Metro-versenyhónapra, mely heteken át folyt és amelynek során igen értékes és nagyszámú nyereménytárgy került kiosztásra. Idei versenyhónapját a Metro április 13-tól május 24-ig tartja. Ezúttal is nagy érdeklődés előzi meg a Metro-versenyhónapját, mert az idén is egész sereg értékeesebhnél értékeesebb díj kecsgeteti a magyarországi mozisokat a pályázaton való részvételre.

MABI-FILMEK BEMUTATÓJA
A ROYAL APOLLÓBAN

Vasárnap, március 2-án délelőtt a MABI filmmatinét rendezett a Royal Apollóban. Hindy Zoltán dr. bevezető beszéde után két hangosfilm került bemutatásra, amelyek a fiatalokú leányok és fiúk üdültetéséről adtak érdekes részleteket.

A KINOTECHNIKAI TÁRSASÁG
ELŐADÁSA

A Magyar Kinotechnikai Társaság március 18-án, kedden este 7 órai kezdettel a Műegyetem XI. Bertalan u. 1. sz. alatti előadótermében előadást rendez, mely alkalommal selmeci Pöschl Imre dr., a *Telefongyár* R. T. főmérnöke *Ersőtők vizsgálata* címen tart vetített képeket kísért előadást. Pöschl Imre érdekesnek ígérkező szakelőadásának főbb fejezeteit itt adjuk: *Lineáris, nem lineáris és fázistorzítások, Mérőberendezések ismeretese; Áttétel, kilrofaktor, torzításmerők, hullámanalizátorok stb.; Négyszögalakú mezőalak előállítás és alkalmazása.*

LAPSZEMLE

A MAI NAP:

1941. II. 28. *Zilahy Lajos perveztes lett a Művész Film ellen indított perében.* („Kabos Gyula távozása vis majornak nem tekinthető.”)

ESTI UJSÁG:

1941. III. 3. *Meglepően nagy érdeklődés a magyar filmek iránt Olaszországban.*

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG:

1941. III. 3. „*Düljön magára a ház!*” (Igy létesült a nagy jelenet az új Karády-filmben.)

HÉTFŐ:

1941. III. 3. *Csatát nyert a magyar film az olaszoknál mondja a Rómából visszaérkezett Balogh László.*

MAGYAR NEMZET:

1941. III. 28. (—ppp): *Moziszana-tórium.*
1941. III. 1. (—ppp): *Tanulságos medve az engedetlen mozirol.*
1941. III. 6.: *Sinister: Staff generális és a tábornok.*

MAGYARSÁG:

1941. III. 2. *Somody István: Kon-gassuk az Elnémult harangokat.*
1941. III. 7. *Az amerikai filmgyártás a külföldi piac negyven százalékát elvesztette, (MAGYAR FILM) 1940. III. 1-i számából.)*

NEPSZAVA:

1941. III. 26. *A hangosfilm forradalma.*
1941. III. 5. *Korszerű magatartás: Új film.*

8 ÓRAI UJSÁG:

1941. III. 3. *Tapsoltam és tetszést nyilvánítottam a moziban...*

PESTI HIRLAP:

1941. III. 6. *Márai Sándor: Mozi.*

PESTI TÖZSDE:

1941. III. 6. *Több ajánlat érkezett a Star Filmgyár megvételére. (Hangosfilmgyár létesül az első némafilmgyárból.)*

SZABADSZÓ

1941. III. 2. *Varju Ákos: A mozi és a falu.*

UJSÁG:

1942. III. 5. *Egy tehetségkutató nyilatkozata.*

ÚJ FILM KFT. ALAKULATOK

Filmellátó kft. (Erzsébet körút 8.) címmel és 12.000 pengő törzstőkével új filmipari cég alakult, mely filmek vásárlásával, kivételével, forgalombahozatalával kíván foglalkozni. Ügyvezető: özv. Smekál Jenőné, szül.: Döring Hedvig.
Iris filmgyártó és filmkölcsonzó kft. (Benzúr-u. 2.) címmel vitéz Bánky Róbert új filmvállalatot alapított. Törzstőke 10.000 pengő.

HIVATALOS RÉSZ FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6
TELEFON: IRÓDA ÉS PENZIÁR 183-072. ELNÖK ÉS ÜGYV. ALELNÖK 183 073

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság

77—1941. eln. szám.

Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság 1941. évi február hó 16-tól 22-ig tartott ülésein

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **Ujhold** (New-Moon) (M. G. M.) hangos filmoperett 6 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült, 2863 m hosszú;

2. **Üdüljön a gyönyörű fekvésű Sikondagyógyfürdőn** (Pannonia) hangos reklám 1 felvonásban, a Pannonia filmlaboratóriumában 1941. évben készült, 34 m hosszú;

3. **Partvédelem** (Alba di guerra in mare Ligure) (Dr. Pflumm) hangos riport 1 felvonásban, az Ist. Nazionale Luce filmgyárban 1940. évben készült, 293 m hosszú;

4. **Tünemény** (Thin Ice) (Fox) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Fox filmgyárban 1937. évben készült, 2113 m hosszú;

5. **Bűnhődés** — előzetes (Johnny Apollo) (Fox) hangos reklám 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1940. évben készült, 136 m hosszú;

6. **Nagyváradi gyerekek** (Pannonia) hangos reklám 1 felvonásban, a Pannonia filmlaboratóriumában 1941. évben készült, 168 m hosszú;

7. **48. sz. Reklámsorozat** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 10 m h.;

8. **A burgonyás kenyér** (M. F. I.) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 121 m hosszú;

9. **20th. Century Fox hangos híradó XV. évf. 8. sz.** (Fox Movietone News) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1941. évben készült, 295 m hosszú;

10. **Ufa világhíradó 74 sz.** (Auslandstunwoche Nr. 74.) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1941. évben készült, 322 m hosszú;

11. **Magyar Világhíradó 887. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 258 m hosszú;

12. **A Híradó-filmszínház külön kiadása 47. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 95 m hosszú;

13. **Rajzos híradó 61. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 93 m hosszú;

14. **A béke hadserege** (Vaticano. Corpi armati della citta dell . . .) (Dr. Pflumm) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Luce filmgyárban 1940. évben készült, 276 m hosszú;

15. **Huzd rá . . . !** (Dajos Béla zene-kara) (Dajos Béla spiekt) Kovács és Faludi) zenés riport 1 felvonásban, a Kosmos filmgyárban 1940. évben készült, 213 m hosszú;

16. **Olajváros** (Boom Town) (M. G. M.) hangos színmű 7 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült 3296 m. hosszú,

17. **Olajváros — előzetes** (Boom Town-Trailer). (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer gyár filmgyárában 1940. évben készült, 105 m h.;

18. **Hét tenger ördöge** (The sea hawk) (Warner-First) hangos dráma 7 felvonásban, a Warner-First filmgyárban 1940—41. évben készült, 3351 m hosszú;

19. **Elnémult harangok — előzetes** (Hausz Mária) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1941. évben készült, 126 m hosszú;

20. **Ha Pesten jár . . .** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 36 m hosszú mozgófényképeket.

b) **Előadásra alkalmasnak találta, azzal, hogy nyilvánosan csak az úgynevezett keskeny mozgófényképezemekben szabad bemutatni:**

1. **Miniszter barátja** (Palatinus) hangos vígjáték 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 1100 m h.;

2. **Magyar világhíradó 887. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 104 m hosszú keskeny mozgófényképeket.

c) **Előadásra alkalmasnak találta, — de tiltotta, hogy azon 16 évesnél fiatalabb korúak jelen lehessenek:**

Bűnhődés (Johnny Apollo) (Fox) hangos színmű 5 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 2449 m hosszú mozgófényképet.

d) **Külföldre kivinni engedélyezte:**

1. **A honvédség mentőmunkálatai az árvíz sújtotta területeken** (Fox) néma riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1941. évben készült, 250 m hosszú;

2. **Élet a víz alatt** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 28 m hosszú;

3. **Árvízvesztély** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 12 m hosszú;

4. **60 éves a csendőrség** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 55 m hosszú;

5. **Áradások** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 45 m hosszú;

6. **Előkészületek az 50. tenyészállatvásárra.** (M.F.I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1941. évben készült, 23 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1941. évi február hó 22-én.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.,
elnök,

miniszteri tanácsos.

Örömmel hozzuk
igen tisztelt ügyfeleink
tudomására, hogy

3

COLUMBIA

filmünk kópiája
a héten Budapestre
érkezett

LOST HORIZON
ONLY ANGELS HAVE WINGS
GOOD GIRLS GO TO PARIS

VII. Erzsébet körút 8.
Telefon: 222 - 618

**Adler Ferenc mozibereendezés és mozikép-
viselet, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.:**
225-759.

Agfaphotó, V., Vilmos császár-út 18. I.
Telefon: 125-240.

Alfa film, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon:
422-578.

**Apollo filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-
körút 9-11., II. em. Tel.: 222-212.**

Arany filmducco, VIII., Dankó-utca 22.
Tel.: 149-489. Városi iroda: VII., Erzsé-
bet-körút 13. Telefon: 421-183.

Atelier film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
422-584. Raktár a házban.

Aurera film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: 221-133.

Balogh-Orbán, VIII., Tisza Kálmán-tér
15. Tel.: 132-940.

Bauer vetítógép és adapterek (Bosch
Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.:

299-180.

Bel-és külföldi filmellenőrző kft., VII.,
Erzsébet-körút 8. III. Tel.: 222-699.

**Brückner János mérnök, az MMOE szak-
értője, XI., Ulászló-utca 62. Telefon:**

457-850, vagy Mechanikai és Elektro-
mosipari szakiskola, tel.: 130-293.

Byssz reklám, VIII., Népszínház-utca 14.
Telefon: 138-091.

Centrum filmszolgálat, VII., Erzsébet-krt.
9-11., IV. Tel.: 423-339.

Cinema, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon:
422-582. Raktár a házban.

Csepreghy film, VII., Erzsébet-krt. 9-11.
Telefon: 221-022 és 221-021.

Deák film, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon:
222-105. Raktár a házban.

Déliab film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: 428-155.

Diapozitívkészítő üzem, Fekete György,
VIII., József-körút 9. (az udvarban).

**Diatyp laboratórium, VII., Rottenbiller-
utca 19. Tel.: 427-148.**

Duna Film VII., Rákóczi-út 40. Telefon:
225-040.

Eco film, VII., Rákóczi-út 12. Telefon:
225-404. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21.

Telefon: 342-884.

Electra film, XIV., Thököly-út 21. Tel.:
337-578.

Electrice kinotechnikai vállalat, VIII., Röckk
Szilárd-utca 18. Tel.: 344-782.

**Erdélyi filmgyártó kft., VII., Erzsébet-
körút 8. Telefon: 420-199.**

**Farkas J. M. reklámvállalat, VIII., József-
körút 19. Telefon: 132-805.**

Fehér Endre, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
423-544.

Ferrania, V., Gróf Tisza István-utca 18.
Telefon: 129-139.

Filmatyp laboratórium, XIV., Szentés-u.
60. Telefon: 496-371.

Filmcenzura, IV., Eskü-tér 6. Tel.: 183-
072. alelnök: 183-073.

Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 9.
Tel.: 224-091., 225-089.

Filmértékesítő VII., Erzsébet-körút 8.
Telefon: 221-609 és 220-497.

Filmfotó üzem és laboratórium, Altmayer
J., VIII., Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130

-805.

Filmipari laboratórium, XIV., Fűrész-u.
95. Telefon: 497-716.

Filmservice, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Tel.: *424-555.

Fortuna film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u.

19. Tel.: 349-414.

Fox film, VII., Rákóczi-út 9. Telefon:
139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-
tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.

Grawatsch Ottó, VIII., József-krt. 71. Tel.:
145-193.

Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM
kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey An-
dor-utca 7. Tel.: 499-752.

Hajdu film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.:
297-999.

Hamza film kft., VII., Erzsébet-körút 8.
Telefon: 220-038.

Harmonia film, VII., Akácfa-utca 7. Tel.:
225-487. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21.

Telefon: 342-984.

Hirsch és Tsuk, VII., Dohány-utca 42.
(Kamara mozi). Tel.: 423-903.

Hungaria film kft., VII., Erzsébet-krt. 8.
Tel.: 422-010.

**Hunnia filmhelyező irodája, VII., Erzsé-
bet-körút 9-11. Tel.: 424-130, 424-138,**
424-139. Sajtóosztály: 223-212.

Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Alap), XIV.,
Gyarmat-u. 30. Tel.: 297-999., 297-622.,
297-085.

Ibusz filmszállítás, VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 224-050.

Imago filmelőállítás és forgalombahozó
kft., VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 225-487.

Inkey Tibor filmállományképző, filmfotó
üzem, IV., Múzeum-krt. 3. Tel.: 380-466.

Kamara, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-
855, 422-961.

**Karossa foto, filmfotótechnikai laborató-
rium, VII., Rákóczi-út 8/a. Tel.: 223-507.**

Kárpát film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
422-577, 220-299. Raktár a házban.

Kino film, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.:
136-942. Raktár a házban.

Kino fotó, XIV., Thököly-út 150. Tel.:
496-602.

Kodak V., Báthory-u. 6. Telefon: 114-158,
114-184.

Koncz Film kft., VII., Erzsébet-krt. 9-
11. Tel.: 220-830.

**Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsé-
bet-körút 9-11., III. 6. Tel.: 422-574.**

Kovács és Faludi laboratórium, XIV.,
Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855. Synchron
műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.:

297-487.

**Kovács Béla filmreklám, hanglemez, dia-
pozitív, VIII., József-körút 19. Telefon:**
143-142.

Kovács Emil és Társa, VII., Erzsébet-krt.
8. Tel.: 421-948. Raktár a házban.

Központi filmkezelő VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 224-494, 224-098.

Krupka filmgyár és laboratórium, XIV.,
Bácskay-utca 29/b. Tel.: 496-741.

Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75. Tel.:
297-076.

**Léna film, Lévai-Nagy filmgyártó és köl-
csönző kft. VII., Erzsébet-körút 13. Tel.:**
223-066.

MAGYAR FILM, VI., Bajza-utca 18. Tel.:
220-855., 422-961. Szerkesztő: Váci De-
zső, VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.

Magyar Filmiroda Rt., IX., Könyves
Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7

órától reggel 9 óráig valamint vasár- és

ünneppnap: 146-343. Játékfilmgyártás:

146-342. Színészöltözők: 140-727. Felirat-
készítő üzem: 139-211. Híradókiadás:

VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510.

Fényképüzem: VIII., Sándor-u. 5-7.

Telefon: 145-510. Filmkölcsonzó-osztály:

VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-099.

Magyar Film Otthon, VI., Eötvös-u. 25/b.
Tel.: 122-463.

Magyar Irók Filmje Rt., Gyártási iroda:
XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.

MIF kölcsönző Rt., VII., Erzsébet-körút 13.
Tel.: 420-796, 420-798.

Magyar Mozgófényképezők Országos
Egyesülete, VIII., Népszínház-u. 19.

Tel.: 337-598.

**Malomvizi reklámservice, XIV., Hungária-
körút 148. Tel.: 420-200.**

MMOE, VIII., Csokonay-utca 10. Telefon:
136-005.

Matador film, VIII., Sándor-tér 2. Tel.:
132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19.

Telefon: 349-414.

**Meitner Mór mechanikai és mozgókép-
kereskedelmi vállalata, VIII., József-
körút 21. Tel.: 133-877.**

**Mester Film, Filmkölcsonzó, VII., Erzsébet-
körút 9-11. IV. em. Telefon: 427-167.**

Gyártási iroda: XIV., Thököly-út 116.
Telefon: 296-269.

Metro-Goldwyn-Mayer, VIII., Sándor-tér
3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a ház-
ban.

Modern Film kft., VII., Erzsébet-körút 8.
Tel.: 222-000.

Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Telefon:
225-044. Raktár a házban.

New York kávéház, VII., Erzsébet-körút
9-11. Tel.: 425-318, 424-962.

Objectiv film, VII., Erzsébet-körút 8. sz.
Tel.: 422-580.

**Oktatófilm kirendeltség, VIII., Csepreghy-
utca 4. Tel.: 330-926.**

Oláh György gépészmérnök, a Zeiss Ikon
A. G. mozigépeinek képviselője, VIII.,
Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.

OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon:
143-013.

Pacséry László, XII., Királyhágó-utca 16.
Telefon: 155-992.

Palatinus film, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: *424-150.

Palló film kft., VII., Erzsébet-körút 13.
Tel.: 421-183. Raktár: VII., Erzsébet-
körút 8. Gyártási iroda tel.: 422-791.

**Pannonia filmlaboratórium, XIV., Thö-
köly-út 61. Tel.: 497-775.**

Papp Béláné és Társa betéti társaság, VII.,
Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 224-294.

Panorama film, VII., Rákóczi-út 30. Tel.:
225-361.

Paramount film, VIII., Rákóczi-út 59.
Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.

Pásztor Béla, VII., Erzsébet-körút 9-11.
Telefon: 225-761.

Pátia film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19.

Tel.: 349-414.

Pegazus film, VII., Erzsébet-körút 7. sz.
Tel.: 225-405.

Petsman Ferenc, VIII., Mária-utca 19. sz.
Tel.: 136-449.

Petsman László, VI., Teréz-körút 3. sz.
Tel.: 425-127. Csillaghegy: 463-429.

Pflumm Tibor dr. filmkölcsonzóvállalata,
VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 224-293.

Phöbus filmkölcsonzó, VII., Erzsébet-krt.
8. Tel.: 222-617. Raktár a házban.

P. Kiss Pál grafikai műterem, VIII.,
Rákóczi-út 23. Tel.: 137-531.

**Püspöki Nándor, magyar kultúrfilmter-
jesztő, VII., Rottenbiller-utca 5/b. Tele-
fon: 228-558.**

Projectograph, VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.:
132-201, 131-960.

**Radó-Orbán mutáció, VIII., Népszínház-
utca 14. Telefon: 138-091.**

Reflektor film, VIII., Sándor-tér 4. Tel.:
142-529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u.

20. Telefon: 140-722.

**Reklámservice, Bydeskuy Lajos, Erzsébet-
körút 9-11. Tel.: 424-554.**

Schilling Gyula, VII., Rózsa-utca 33. Tel.:
428-768.

Sinus hangos filmservice, V., Pannónia-u.
44. Tel.: 493-957., állandó ügyelet.

Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.:
222-618. Raktár a házban.

**Stilus filmdiszlettervező és kivitelező vál-
lalat, XIV., Gyarmat-u. 19. Tel.: 297-999.**

Stúdió mozgóképgyártó és terjesztő kft.
VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 420-579.

Szekely Sándor mérnök, V., Pozsonyi-út
40. Tel.: 292-506.

Szenássy-Macsássy színes trükkfilmek,
IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.

Takács film, XIV., Thököly-út 116. Tel.:
496-125.

Tobis film, VII., Rákóczi-út 52. T.: 223-435.
Telefontyár Rt., XIV., Hungária-körút 126

-128. sz. Tel.: 297-930.

**Turul Szépművés Filmgyártó és Filmter-
jesztő Szövetkezet, VIII., József-krt. 35.**

Telefon: 330-766. Kölcsönosztály: VII.,
Erzsébet-körút 13. Tel.: 421-183.

**Turul Szövetkezet Szépművés B. E. vetítő-
mozgalmi törzs, VII., Rákóczi-út 42.**

II. em. Telefon: 225-212.

Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.:
183-358. Raktár a házban. Tel.: 389-036.

Universal film, VIII., Népszínház-u. 21.
Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.

**Valter reklámanyagkölcsonzó, VII., Erzsé-
bet-körút 8. Tel.: 222-108.**

**Váci Dezső, a MAGYAR FILM szerkesz-
tője. Iroda: Metro: VIII., Sándor-tér 3.**

Telefon: 144-424, 144-425. Lakás: VIII.,
Üllői-út 42. Telefon: 136-386.

**Viktória kisfilmkölcsonzó, VIII., Rákóczi-
út 12. Tel.: 225-404.**

Wamoscher Béla dr. filmvállalata, VII.,
Erzsébet-körút 8. Tel.: 423-544.

**Warner Bros, First National, VIII., József-
körút 30-32. Tel.: 132-590, 142-464.**

Raktár: VIII., Népszínház-utca 13. Tel.:

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1941. MÁRCIUS 15.

EGYES SZÁM ÁRA 60 FILLÉR.

III. ÉVFOLYAM 11. SZÁM.

Horváth István *világhírű regénye* *film* *Magdolna*

Forgatókönyv: BÉKEFFY ISTVÁN
Rendező: NÁDASDY KÁLMÁN
Zene: POLGÁR TIBOR
Kép: MAKAY ÁRPÁD
Díszlet és ruha: KOKAS KLÁRA

FŐSZEREPLŐK:

LÁZÁR MÁRIA
TURAY IDA
VASZARY PIRI
ÁRPÁD MARGIT
SOMOGYI NUSI
RÁTZ VALI

SOMLAY ARTUR
PETROVICS SZVETISZLÁV
LEHOTAY ÁRPÁD
BILICSI TIVADAR
SÁRDY JÁNOS
KAMARÁS GYULA

